

Inleiding

Deze Fiscale Maatregelenlijst 2023 biedt een overzicht van verschillende fiscale maatregelen, met bijbehorende budgettaire derving of opbrengst, dat gebruikt kan worden door politieke partijen bij het opstellen van hun verkiezingsprogramma's. De Fiscale Maatregelenlijst 2023 is een document waarvoor ambtelijk Financiën de verantwoordelijkheid draagt.

Deze maatregelenlijst is bedoeld als technische ondersteuning voor politieke keuzes en bevat geen oordeel over de wenselijkheid van maatregelen. Het overzicht is in een kort tijdsbestek tot stand gekomen op basis van beschikbaar materiaal en is geen complete lijst van mogelijke fiscale maatregelen. Dit overzicht is mede gebaseerd op verschillende rapporten die de afgelopen jaren zijn verschenen, zoals het interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) Vermogensverdeling, het IBO klimaat, het rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel', en het rapport 'Aanpak fiscale regelingen' (zie box). Maatregelen uit bovengenoemde rapporten dienen ook niet-financiële beleidsdoelen (bijv. CO2 reductie), impact op deze doelen is niet in deze lijst meegenomen, maar kan teruggevonden worden in (de fiches van) de verschillende rapporten.

De maatregelen zijn onderverdeeld in paragrafen per beleidsterrein, te weten arbeid en toeslagen, kapitaal/vermogen, klimaat en consumptie. Iedere maatregel bevat een korte beschrijvende toelichting en waar mogelijk een raming van de budgettaire gevolgen van de maatregel.

Bij het opstellen van de lijst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Deze lijst sluit aan bij het basispad zoals dat voor 'Keuzes in Kaart' wordt gehanteerd door het CPB¹; maatregelen die onderdeel zijn van basispad van het CPB, zijn niet opgenomen in deze lijst.
- Parameteraanpassingen van maatregelen die in de fiscale sleuteltabel staan, zijn niet als aparte maatregel meegenomen in dit overzicht, tenzij zij ook een alternatief (niet-financieel) beleidsdoel dienen (bijv. een klimaatdoel). De actuele versie van de sleuteltabel is opgenomen bij dit overzicht als bijlage PM.
- Bij maatregelen die per 1 januari 2025 invoerbaar zijn, wordt ervan uitgegaan dat het besluit tot invoering van de betreffende maatregel uiterlijk in het voorjaar van 2024 wordt genomen, waarna het wetgevingsproces volgt. Dit betekent dat maatregelen ten vroegste worden opgenomen in het Belastingplan 2025. In veel gevallen zullen maatregelen op deze lijst echter een latere ingangsdatum kennen omdat de complexiteit meer tijd voor het wetgevingsproces vereist en/of het gaat om structuuraanpassingen waarvoor meer tijd nodig is bij de uitvoerder.
- De ramingen bij de maatregelen zijn veelal op basis van ramingen in eerdere rapporten, waar mogelijk zijn nieuwe inzichten verwerkt. Een volledige actualisatie van de betreffende ramingen was in het korte tijdsbestek niet mogelijk en leidt mogelijk tot andere uitkomsten.
- Het prijspeil van de ramingen is in alle gevallen 2024, hierdoor wijken bedragen soms af van eerdere rapporten. Dit prijspeil sluit aan bij de werkwijze van het CPB voor 'Keuzes in Kaart'.
- De individuele maatregelen in deze lijst kunnen niet zonder meer bij elkaar worden opgeteld. Er is mogelijk overlap tussen bepaalde maatregelen en sommige maatregelen sluiten elkaar uit.
- Maatregelen die een grote structuurwijziging met zich meebrengen en hierdoor niet of nauwelijks zijn vormgegeven zijn terug te vinden in hoofdstuk 9. Dit betreft maatregelen zoals het afschaffen van het toeslagenstelsel. De wenselijkheid van deze maatregelen is een politieke afweging en hier geeft de lijst ook geen oordeel over. Maar omdat deze maatregelen een grote structuurwijziging met zich meebrengen is het niet de verwachting dat een nieuw kabinet dit kan invoeren tijdens haar regeerperiode.

¹ CPB, 2023, Startnotitie Keuzes in Kaart 2025-2028

Een eerste beoordeling van de uitvoeringsaspecten van de maatregelen heeft per maatregel plaatsgevonden. Daarbij zijn als uitgangspunt de doorlooptijden en implementatietermijnen gehanteerd uit de bijlage 'Uitvoerbaarheid' die jaarlijks op Prinsjesdag met het parlement wordt gedeeld. In het kader van de uitvoering van de maatregelen gelden de volgende kanttekeningen:

- Voor maatregelen is een eerst mogelijk moment van inwerkingtreding bepaald onder toepassing van de hiervoor beschreven uitgangspunten voor afronding van besluitvorming. Van dat moment is bij het opstellen van de ramingen uitgegaan.
- In een aantal gevallen is de onzekerheid over een eerstvolgend moment van inwerkingtreding groot. Daar is alleen een structureel bedrag opgenomen. Dit is in het bijzonder aan de orde voor maatregelen in de inkomensheffing (IH) waarvoor meer dan een parameteraanpassing nodig is. De beschikbare capaciteit van de Belastingdienst is daar de komende jaren gereserveerd voor de modernisering van de systemen en voorgenomen wetgeving zoals de invoering van een stelsel voor heffing naar een reëel rendement in box 3. Het eerder invoeren van additioneel beleid binnen de IH-keten, buiten voorgenomen wetgeving zoals box 3, is alleen mogelijk als er wordt geherprioriteerd. Ook kan de opbrengst eerder worden behaald door een maatregel niet ineens te nemen, maar geleidelijk door aanpassing van parameters.
- De uiteindelijke invoeringsdata zijn afhankelijk van het totaalpakket aan maatregelen. Niet alles kan immers tegelijk uitgevoerd worden. Het implementeren van beleidsmaatregelen kan daarbij herplanning vereisen van andere beleids- of uitvoeringsambities (zoals modernisering ICT of verbeteren dienstverlening).

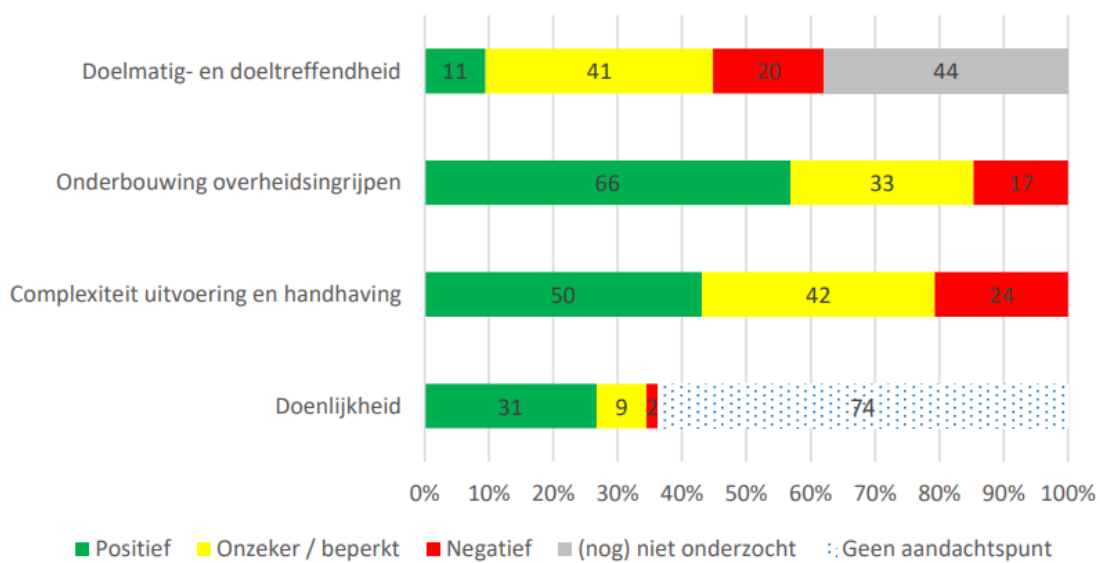
[BOX: Ambtelijk rapport: Veel fiscale regelingen scoren negatief op verschillende evaluatiecriteria]

In 2023 is er met de fiscale regelingen samen totaal € 150 miljard gemoeid, dit is ongeveer 40% van de totale belasting- en premie-inkomsten van de overheid. Uit recent onderzoek van het Ministerie van Financiën naar 116 fiscale regelingen² is gebleken dat 11 van de 73 regelingen waarvoor evaluatierapporten beschikbaar zijn op een efficiënte manier bijdragen aan het beoogde doel. Tegelijkertijd is een deel van de regelingen ingehaald door de tijd of erg complex voor de Belastingdienst of belastingplichtigen. Niet al deze regelingen zijn vanwege het korte tijdsbestek van de totstandkoming van deze lijst opgenomen.

Van de 73 regelingen waar evaluatierapporten voor beschikbaar zijn, blijkt dat het van 41 regelingen onzeker is of deze doeltreffend en doelmatig zijn. Van 21 regelingen blijkt dat deze niet doeltreffend en doelmatig zijn. Naast doeltreffendheid en doelmatigheid is ook gekeken naar de redenen waarom een regeling in het leven geroepen is. Bij 17 regelingen bleek er geen onderbouwing voor overheidsingrijpen (meer) te zijn en bij 33 regelingen is dit onzeker. Onderzoekers hebben ook gekeken naar de uitvoerbaarheid van de regelingen. Hieruit bleek dat 24 regelingen uitvoeringstechnisch zeer ingewikkeld zijn voor de Belastingdienst en dat 11 regelingen een groot beroep doen op het doenvermogen van belastingplichtigen. In het rapport wordt aanbevolen terughoudend te zijn met nieuwe fiscale regelingen en kritisch te kijken naar regelingen die slecht scoren op één of meerdere criteria.

² [Kamerbrief aanbieding ambtelijk rapport aanpak fiscale regelingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Figuur 1: geaggregeerde beoordeling 116 regelingen per criterium⁵

Als bijlage PM is het overzicht met de uitkomsten per regeling opgenomen.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1.0 Arbeid & inkomen	8
1.1 Afschaffen giftenaftrek in de inkomstenbelasting	8
1.2 Afschaffen geven uit de vennootschap (giftenaftrek vennootschapsbelasting).....	9
1.3 Afschaffen culturele multiplier in de giftenaftrek	10
1.4 Afschaffen keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht.....	11
1.5 Afschaffen vrijstelling uitkering bij 25- of 40-jarig dienstjubileum	12
1.6 Fiscalisering AOW	13
1.7 Arbeidskorting generiek verlagen en het afbouwpercentage wordt afgeschaft.....	14
1.8 Equivalentiefactoren toepassen op de hoogte heffingskortingen.....	15
1.9 Aftrekposten omzetten in heffingskortingen	16
1.10 Afschaffen afbouw algemene heffingskorting (AHK) door aanpassing van de tariefstructuur	17
1.11 Verlagen aftoppingsgrens pensioensparen naar € 60.000	18
1.12 Verlagen aftoppingsgrens pensioensparen naar € 80.000	19
1.13 Afschaffen vrijstelling box 3 voor nettopensioen en nettolijfrente	20
1.14 MKB-winstvrijstelling afschaffen.....	21
1.15 Zelfstandigenaftrek afschaffen.....	22
1.16 Startersaftrek afschaffen	23
1.17 Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid afschaffen	24
1.18 Aftrek spur- en ontwikkelingswerk (S&O-aftrek) afschaffen	25
1.19 Meewerkaftrek afschaffen	26
1.20 Stakingsaftrek afschaffen.....	27
1.21 Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) afschaffen.....	28
2.0 Vermogen.....	29
2.1 Afschaffing vrijstelling going concernwaarde in de bedrijfsopvolgingsfaciliteit voor de schenken en erfbelasting.....	29
2.2 Gelijktrekken tarieven kinderen en kleinkinderen schenk- en erfbelasting	30
2.3 Hoger tarief grote vermogens en aanpassing vrijstellingen erfbelasting	31
2.4 Familiebegrippen in de schenk- en erfbelasting.....	32
2.5 Afschaffen vrijstelling en heffingskorting voor groen sparen en groen beleggen in box 3....	33
2.6 Verlaging going concernwaarde vrijstelling bedrijfsopvolgingsregeling naar 25% en aftoppen op € 5 mln.	34
2.7 Afschaffen startervrijstelling OVB.....	35
2.8 Afschaffen verlaagd tarief woning niet-starters OVB.....	36
2.9 Afschaffen verlaagd tarief woning niet-starters en startersvrijstelling OVB	37
2.10 Het vrijstellen van woningen als hoofdverblijf voor de overdrachtsbelasting	38
2.11 Verlagen drempel € 700.000 wet excessief lenen tot € 17.500.....	39
2.12 Afschaffen uitzondering eigenwoningschuld wet excessief lenen.....	40
2.13 Verlagen drempel € 700.000 tot € 17.500 en afschaffen uitzondering eigenwoningschuld wet excessief lenen	41

2.14	Verhogen tarief tweede schijf box 2 naar 35%.....	42
2.15	Verlagen algemene tarief vennootschapsbelasting naar EU-gemiddelde van 25,1%	43
2.16	Invoeren van een toptarief in box 3 vanaf een inkomen van € 50.000	44
2.17	Afschrijving gebouwen in eigen gebruik in de IB beperken tot de WOZ-waarde.....	45
2.18	Afschaffen verlaagde tarief vennootschapsbelasting (VPB)	46
3.0	Klimaat	47
3.1	Invoeren consumptiebelasting vlees.....	47
3.2	Horizon CO ₂ -heffing industrie verlengen: Netto 0 in 2038.....	48
3.3	Nationaal afschaffen fiscale fossiele vrijstellingen op niet-energetisch gebruik van aardgas en minerale oliën.....	49
3.4	Circulaire plastic heffing	50
3.5	Nox-heffing industrie.....	51
3.6	Aanscherping CO ₂ -heffing afvalverbranding.....	52
3.7	Verhogen afvalstoffenbelasting met 10%	53
3.8	Opt-in EU ETS 1 van afvalverbrandingsinstallaties en lachuitstoot.....	54
3.9	Brede opt-in ETS2 voor alle fossiele brandstoffen.	55
3.10	Verhogen minimum CO ₂ -prijs voor elektriciteitsopwekking en CO ₂ -heffing industrie in 2030	56
3.11	Tarieven energiebelasting aardgas en elektriciteit aanpassen naar CO ₂ -intensiteit	57
3.12	Minder degressiviteit energiebelasting	58
3.13	Afschaffen vrijstelling voor metallurgische en mineralogische procedés in de energiebelasting.....	59
3.14	Beperken inputvrijstelling energiebelasting aardgas	60
3.15	Afschaffen verlaagd energiebelastingtarief glastuinbouw	61
3.16	Introductie emissiebelasting glastuinbouw	62
3.17	Afschaffen vrijstelling duaal en non-energetisch gebruik kolen (kolenbelasting)	63
3.18	Introductie van een apart energiebelastingtarief voor waterstof	64
3.19	Aanscherping CO ₂ -heffing industrie: 2 / 4 Mton extra reductie t.o.v. Voorjaarsnota 2023	65
3.20	Vervallen van heffingsplafond (na 300 m ³ geen belasting meer) voor leidingwaterbelasting	66
3.21	Verhogen leidingwaterbelasting van 0,42 euro per m ³ naar 0,84 per cent per m ³	67
3.22	Verhogen accijns op fossiele brandstoffen met 10%	68
3.23	Afschaffen teruggaafregelingen voor religieuze- en non-profitinstelling in de EB	69
4.0	Mobiliteit	70
4.1	Afschaffen verlaagd tarief bestelauto ondernemers in de motorrijtuigenbelasting	70
4.2	Verhogen dieseltoeslag motorrijtuigenbelasting	71
4.3	Afschaffen kwart- en halftarieven in de motorrijtuigenbelasting	72
4.4	Afschaffen vrijstelling motorrijtuigenbelasting voor taxi of OV	73
4.5	Afschaffen vrijstelling motorrijtuigenbelasting voor voertuigen ouder dan 40 jaar	74
4.6	Afschaffen vrijstellingen motorrijtuigenbelasting voor bijzondere voertuigen	75
4.7	Progressiever tarief in de motorrijtuigenbelasting, zodat voor zwaardere auto's, onder andere SUV's een hoger tarief moet worden betaald	76

4.8 40% korting in de motorrijtuigenbelasting voor emissievrije auto's in de periode 2026-2030	77
4.9 Bpm-verhoging van 100% vanaf 2025 voor personenauto's met verbrandingsmotor	78
4.10 Bpm-verhoging van 100% vanaf 2025 voor bestelauto's met verbrandingsmotor	79
4.11 Afschaffen teruggaafregelingen bpm	80
4.12 Hervormen grondslag bpm naar gewicht	81
4.13 Bpm-tarieven PHEV verhogen	82
4.14 Verlagen van de onbelaste kilometervergoeding woon-werkverkeer naar € 0,12	83
4.15 Afschaffen onbelaste reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer	84
4.16 Vrachtwagenheffing uitbreiden naar alle wegen	85
4.17 Verhoging gemiddeld tarief vrachtwagenheffing naar 30 cent/km	86
4.18 Gecombineerde uitbreiding van de vrachtwagenheffing naar alle wegen en tariefstijging naar gemiddeld 30 cent/km	87
4.19 Wegenvignet voor bestel- en personenauto's introduceren	88
4.20 Afschaffen terugsluis vrachtwagenheffing	89
4.21 Transferpassagiers in de vliegbelasting betrekken (laag tarief)	90
4.22 Transferpassagiers in de vliegbelasting betrekken (hoog tarief)	91
4.23 Gewichtsgrens vliegbelasting van 8.616 kg naar 5.700 kg verlagen om meer passagiers van privévlieg­tuigen in de heffing te betrekken	92
4.24 Vrach­tvlieg­tuigen in de heffing van de vlieg­belasting betrekken	93
4.25 Doorzetten invoeren Betalen naar Gebruik	94
5.0 Landbouw	95
5.1 Emissiebelasting veehouderij/Belasting per stuk vee	95
5.2 Herinvoeren grondwaterbelasting	96
5.3 Belasting op kunstmest	97
5.4 Afschaffen verlaagd btw-tarief sierteelt (verhogen naar 21%)	98
5.5 Verhogen verlaagde btw-tarief agrarische inputgoederen (verhogen naar 21%)	99
5.6 Belasting op gewasbeschermingsmiddelen	100
5.7 Landbouwwijziging afschaffen met overgangsrecht	101
5.8 Belasting op het houden van dieren	102
6.0 Verlaagde btw-tarieven	103
6.1 Afschaffen verlaagd btw-tarief voedingsmiddelen en water (verhogen naar 21%)	103
6.2 Afschaffen verlaagd btw-tarief geneesmiddelen en hulpmiddelen (verhogen naar 21%)	104
6.3 Afschaffen verlaagd btw-tarief culturele goederen en diensten (verhogen naar 21%)	105
6.4 Afschaffen verlaagd btw-tarief arbeidsintensieve diensten (verhogen naar 21%)	106
6.5 Afschaffen verlaagd btw-tarief personenvervoer (verhogen naar 21%)	107
6.6 Afschaffen verlaagd btw-tarief logiesverstrekking (verhogen naar 21%)	108
6.7 Verhogen verlaagde btw-tarief naar 12%	109
7.0 Woningmarkt	110
7.1 Afbouwen hypotheekrenteaf­trek (HRA) via aftopping aftrekbare schuld	110
7.2 Afbouwen hypotheekrente via grondslagversmalling	111
7.3 Afbouwen hypotheekrenteaf­trek (HRA) via tarief	112

7.4 Afschaffen geen of een kleine eigenwoningschuld (Wet Hillen).....	113
7.5 Differentiëren EWF: extra tarief voor woningen met een WOZ-waarde > gemiddelde WOZ < Villagrens	114
7.6 Verhogen eigenwoningforfait (EWF) naar 2,75%.....	115
7.7 Aanpassen regeling tijdelijke verhuur eigen woning	116
8.0 Overig.....	117
8.1 Afschaffen verlaagd tarief accijns kleine brouwers.....	117
8.2 Afschaffen vrijstelling WOM overdrachtsbelasting (OVB)	118
8.3 Afschaffen aftrek specifieke zorgkosten	119
8.4 Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding met 1 cent per kilometer.....	120
8.5 Verhogen kansspelbelasting met 1%	121
8.6 Vrijstelling voor verzekeringen van luchtvaartuigen.....	122
8.7 Afschaffen uitzondering zuivel- en sojadranken in verbruiksbelasting	123
8.8 Verhogen accijns op alcoholhoudende dranken met 10%	124
8.9 Verhogen accijns op tabak met 10%	125
8.10 Gebruikelijk loon vaststellen per sector.....	126
8.11 Waarderingsvoorschrift kansspelbelasting: prijzen in natura.....	127
8.12 Invoeren aandelenhoudersregister	128
8.13 Intensiveren budget energie-investeringsaftrek (EIA)	129
8.14 Afschaffen willekeurige afschrijving zeeschepen	130
9.0 Fundamentele herzieningen	131
9.1 Toekomst toeslagenstelsel	131
9.2 Uitkeerbare heffingskortingen	132
9.3 Introductie vastgoedbelasting	133
9.4 Brede vermogensbelasting over vermogen box 1, 2 en 3	134
9.5 Het belasten van de waardeontwikkeling eigen woning.....	135
9.6 Verruiming gemeentelijke belastinggebied	136
9.7 Inwonerschapsfictie voor inkomstenbelasting na emigratie (exit-heffing).....	137

1.0 Arbeid & inkomen

1.1 Afschaffen giftenaftrek in de inkomstenbelasting

Belastingplichtigen kunnen giften onder voorwaarden aftrekken van hun belastbare inkomen in de inkomstenbelasting. Deze maatregel schaft deze giftenaftrek af.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen giftenaftrek in de IB	0	0	0	0	0	419	

1.2 Afschaffen geven uit de vennootschap (giftenaftrek vennootschapsbelasting)

Een vennootschap kan tot maximaal € 100.000 of de helft van de winst (de laagste van beide) aan giften in aftrek brengen in de vennootschapsbelasting (VPB). Voor zover de giften voldoen aan de voorwaarden van de giftenaftrek worden deze tevens niet gezien als uitdeling aan de aandeelhouder en niet belast in box 2 (bij aanmerkelijk belang). In deze maatregel wordt de giftenaftrek in de VPB afgeschaft waardoor de giften ook als uitdeling in box 2 belast worden.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen geven uit de vennootschap	0	0	0	0	0	21	

1.3 Afschaffen culturele multiplier in de giftenaftrek

Met deze maatregel wordt de multiplier giftenaftrek voor giften aan culturele instellingen in de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen culturele multiplier	0	0	0	0	0	8	

1.4 Afschaffen keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht

Belastingplichtigen die beschikken over een zogenoemde 30%-beschikking kunnen gedurende de looptijd van de beschikking ervoor kiezen om voor box 2 en box 3 te worden behandeld alsof zij buitenlands belastingplichtig zijn.

De vermogensbestanddelen van deze belastingplichtigen worden niet in de Nederlandse belastingheffing betrokken, met uitzondering van inkomsten uit aanmerkelijk belang in een in Nederland gevestigde vennootschap én de waarde van in Nederland gevestigde onroerende zaken en Nederlands ondernemingsvermogen. Met deze maatregel wordt deze mogelijkheid afschaft maar blijft de 30% regeling wel bestaan.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht	0	0	0	0	0	20	

1.5 Afschaffen vrijstelling uitkering bij 25- of 40-jarig dienstjubileum

Volgens de huidige wetgeving is een uitkering of verstrekking ter waarde van maximaal één maandloon, die eenmalig wordt toegekend na het bereiken van een diensttijd van minstens 25 jaar en nogmaals na een diensttijd van minstens 40 jaar, vrijgesteld van belastingheffing. Met deze maatregel wordt deze vrijstelling afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen vrijstelling uitkering bij 25- of 40-jarig dienstjubileum	0	0	0	0	0	140	

1.6 Fiscalisering AOW

De premieheffing voor de AOW wordt in 18 jaar met stappen van 1 procentpunt per jaar geleidelijk vervangen door financiering uit algemene middelen met verhoging van het tarief in de voormalige 1e en 2e schijf van de inkomstenbelasting. Hierdoor worden de tarieven voor de gecombineerde heffing (inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen) in de eerste en tweede schijf voor ouderen en jongeren gelijk aan elkaar en worden de lasten voor de AOW daardoor over de levensloop verspreid.

Deze aanpassing is een zeer ingrijpende wijziging voor de aangifte voor internationale situaties. Bijvoorbeeld waarin iemand uit het buitenland werkzaam is in Nederland maar hier geen pensioen opbouwt. Voor de raming van deze maatregel is gebruik gemaakt van het microsimulatiemodel 'Mimosi'. Op dit moment is het voor deze maatregel alleen mogelijk om betrouwbaar de beleidsmatige aanpassing te modelleren voor de jaren t/m 2025 en structureel. Daarom ontbreken voor deze maatregel de budgettaire effecten voor 2026 – 2028.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Fiscalisering AOW		342				5273	2060

1.7 Arbeidskorting generiek verlagen en het afbouwpercentage wordt afgeschaft

Het afbouwpercentage in de arbeidskorting wordt teruggebracht naar 0%. De arbeidskorting wordt daarmee niet meer afgebouwd voor hogere inkomens. Deze maatregel is budgettair neutraal vormgegeven. Dit houdt in dat de kosten voor het afschaffen van het afbouwpercentage gelijk zijn aan de opbrengsten van het verlagen van de maximale arbeidskorting.

1.8 Equivalentiefactoren toepassen op de hoogte heffingskortingen

De huidige heffingskortingen zijn persoonsgebonden met een maximum per individu. Bij invoering van deze maatregel zijn de heffingskortingen niet meer persoonsgebonden, maar afhankelijk van de grootte van het huishouden. De maatregel is budgettair neutraal vormgegeven. Dit wordt bereikt door de maximale heffingskortingen vast te stellen op een bedrag tussen de huidige maximale heffingskortingen voor eenverdieners en de maximale heffingskortingen voor tweeverdieners.

1.9 Aftrekposten omzetten in heffingskortingen

Sinds 2019 is de aftrekbaarheid van bepaalde aftrekposten beperkt waardoor deze in 2023 maximaal kunnen worden afgetrokken tegen het basistarief van het tweeschijvenstelsel. Er zijn echter nog grote groepen waarvoor het effectieve aftrektarief niet gelijk is aan dat basistarief als gevolg van de afbouw van de algemene heffingskorting (AHK) en de ouderenkorting (OUK).

Deze maatregel past voor posten die onder voornoemde tariefmaatregel vallen de bijtelling op de verschuldigde belasting aan zodanig dat het effectieve aftrektarief voor alle belastingplichtigen gelijk wordt aan het basistarief. Wanneer aftrekposten worden vervangen door heffingskortingen, stijgen verzamelinkomens en daalt het recht op toeslagen. Die doorwerking op toeslagen is in deze reeks niet meegenomen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Aftrekposten omzetten in heffingskortingen	0	0	0	0	0	888	

1.10 Afschaffen afbouw algemene heffingskorting (AHK) door aanpassing van de tariefstructuur

De afbouw van de AHK maakt het belastingstelsel minder transparant, omdat het voor belastingplichtigen moeilijk is om inzichtelijk te krijgen wat de financiële consequenties zijn van veranderingen in hun inkomen (marginale druk). Met deze maatregel wordt de afbouw van de AHK op budgettair neutrale wijze verwerkt in de tarieven en schijven. Dit betekent dat: de AHK niet langer wordt afgebouwd, de tariefstructuur uit meer dan twee schijven zal bestaan en de schijftarieven in de voormalige tweede en derde schijf stijgen. Deze aanpassing maakt het stelsel transparanter.

1.11 Verlagen aftoppingsgrens pensioensparen naar € 60.000

Opbouw van aanvullend pensioen over een inkomen tot de aftoppingsgrens (2023: € 128.810) wordt fiscaal gefaciliteerd met de omkeerregel. Ook is het jaarlijkse rendement niet belast in box 3. Voor de opbouw van nettopensioen over het inkomen boven de aftoppingsgrens geldt alleen een box-3-vrijstelling. Een verlaging van de aftoppingsgrens leidt tot het naar voren halen van belastingopbrengsten. Op lange termijn wordt de opbrengst gedrukt door lagere belastingopbrengsten uit pensioenuitkeringen, maar per saldo blijft er sprake van een budgettaire opbrengst.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verlagen aftoppingsgrens naar € 60.000	0	600	600	600	600	600	2025

1.12 Verlagen aftoppingsgrens pensioensparen naar € 80.000

Zie andere maatregel m.b.t. aftoppen grens pensioensparen, maar dan vormgegeven door de aftoppingsgrens te verlagen naar 80.000 euro (ongeveer 2x modaal).

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verlagen aftoppingsgrens naar € 80.000	0	200	200	200	200	200	2025

1.13 Afschaffen vrijstelling box 3 voor nettopensioen en nettolijfrente

Nettopensioen en nettolijfrente zijn fiscale regelingen waarbij boven de aftoppingsgrens pensioen opgebouwd kan worden uit het netto inkomen met een vrijstelling in box 3. Met deze maatregel wordt deze vrijstelling afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen vrijstelling box 3 voor nettopensioen en nettolijfrente	0	18	19	21	22	49	2063

1.14 MKB-winstvrijstelling afschaffen

De achtergrond van de MKB-winstvrijstelling is gelegen in de verlaging van het VPB-tarief. Om te voorkomen dat dit een prikkel zou zijn voor IB-ondernemers om hun onderneming om te zetten in een bv, werd IB-ondernemers ook een belastingvoordeel gegeven door de invoering van de mkb-winstvrijstelling.

Het toptarief van een werknemer in box 1 is 49,50% in 2023. Met de MKB-winstvrijstelling is het effectieve toptarief van een IB-ondernemer 44,31%. Door afschaffing van de MKB-winstvrijstelling worden de twee toptarieven op gelijk niveau gebracht. Met afschaffing van de MKB-winstvrijstelling kan ook de Terbeschikkingvrijstelling (TBS) worden geschrapt.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
MKB-winstvrijstelling afschaffen	0	487	973	1460	1946	1946	2027

1.15 Zelfstandigenaftrek afschaffen

De zelfstandigenaftrek is een faciliteit in de inkomstenbelasting die geldt voor ondernemers die voldoen aan het urencriterium (globaal gezegd jaarlijks ten minste 1225 uur besteden aan de onderneming). De zelfstandigenaftrek wordt reeds afgebouwd van € 5.030 in 2023 naar € 900 in 2027. Met deze maatregel wordt de zelfstandigenaftrek afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Zelfstandigenaftrek afschaffen	0	0	0	0	307	307	2028

1.16 Startersaftrek afschaffen

De startersaftrek (verhoging van de zelfstandigenaftrek) is een faciliteit in de inkomstenbelasting die geldt voor ondernemers die in een bepaald aangiftejaar recht hebben op de zelfstandigenaftrek en die – kort gezegd – de zelfstandigenaftrek in de afgelopen vijf jaar niet meer dan tweemaal hebben toegepast.

De startersaftrek bedraagt € 2.123 en wordt bij de zelfstandigenaftrek opgeteld. Door de afbouw van de zelfstandigenaftrek (naar € 900 in 2027) wijzigt de verhouding tussen de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek aanzienlijk: waar de zelfstandigenaftrek in 2022 ongeveer drie keer zo hoog is als de startersaftrek, zal deze in 2027 minder dan de helft bedragen. Met deze maatregel wordt de startersaftrek afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Startersaftrek afschaffen	0	32	64	96	128	128	2027

1.17 Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid afschaffen

De startersaftrek voor arbeidsongeschikten is een faciliteit in de inkomstenbelasting die startende ondernemers met (recht op) een arbeidsongeschiktheidsuitkering voorziet van een extra startersaftrek, mits zij bij aanvang van het jaar niet AOW-gerechtigd zijn. Verder geldt, in tegenstelling tot de reguliere startersaftrek een verlaagd urencriterium van 800 uur.

De startersaftrek voor arbeidsongeschikten kan maximaal driemaal in de eerste vijf jaar van het bestaan van een onderneming worden verkregen. De eerste keer bedraagt deze € 12.000, de tweede keer € 8.000 en de derde keer € 4.000. Met deze maatregel wordt de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid afschaffen	0	0	1	1	1	1	2027

1.18 Aftrek speur- en ontwikkelingswerk (S&O-aftrek) afschaffen

De S&O-aftrek is een faciliteit in de inkomstenbelasting die geldt voor de IB-ondernemer die speur- en ontwikkelingswerk verricht, voldoet aan het urencriterium (globaal gezegd jaarlijks ten minste 1225 uur besteden aan de onderneming) en in het kalenderjaar ten minste 500 uur heeft besteed aan speur- en ontwikkelingswerk (vastgesteld bij S&O-verklaring). De S&O-aftrek bedraagt € 14.202.

De aftrek wordt verhoogd met € 7.106 indien de ondernemer in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was en aan hem voor die periode met betrekking tot maximaal twee kalenderjaren een S&O-verklaring is afgegeven. De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Met deze maatregel wordt de S&O-aftrek afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. In
Aftrek speur- en ontwikkelingswerk afschaffen	0	2	4	6	8	8	2027

1.19 Meewerkaftrek afschaffen

De meewerkaftrek is een faciliteit in de inkomstenbelasting die geldt voor ondernemers die voldoen aan het urencriterium (globaal gezegd jaarlijks ten minste 1225 uur besteden aan de onderneming). De meewerkaftrek bedraagt tussen 1,25 procent en 4 procent van de winst.

De meewerkaftrek kan door de ondernemer worden geclaimd en is afhankelijk van het aantal uren dat de fiscale partner van de ondernemer zonder vergoeding in de onderneming meewerkt (minimaal 525 uur). De faciliteit is in 1985 geïntroduceerd omdat destijds een verbod gold op een arbeidsovereenkomst tussen echtgenoten (in 1997 is het verbod opgeheven). Met deze maatregel wordt de meewerkaftrek afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Meewerkaftrek afschaffen	0	2	3	5	6	6	2027

1.20 Stakingsaftrek afschaffen

De stakingsaftrek is een faciliteit in de inkomstenbelasting die geclaimd kan worden bij het staken van een of meer ondernemingen. De stakingsaftrek kan worden afgetrokken van de (stakings)winst. De aftrek is gelijk aan de stakingswinst, maar is maximaal € 3.630. Met deze maatregel wordt de stakingsaftrek afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Stakingsaftrek afschaffen	0	4	9	13	17	17	2027

1.21 Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) afschaffen

De KIA vormt een extra aftrek over een gedeelte van het investeringsvolume, waarbij kleine investeringsbedragen relatief veel aftrek opleveren. De KIA geldt voor ondernemers (zowel in de IB als de Vpb). Het maximumniveau (in 2023) bedraagt € 17.841, zijnde 28 procent bij een investeringsvolume tussen € 63.716 en € 117.991, (min of meer) geleidelijk afnemend tot nihil bij een investeringsvolume van meer dan € 353.973 per jaar. De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Met deze maatregel wordt de KIA afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Kleinschaligheidsaftrek afschaffen	0	133	260	383	504	498	2029

2.0 Vermogen

2.1 Afschaffing vrijstelling going concernwaarde in de bedrijfsopvolgingsfaciliteit voor de schenk- en erfbelasting

Deze maatregel betreft de afschaffing van de vrijstelling over de waarde going concern – 100% van € 1.205.871 (2023) en 83% daarboven. De waarderingsfaciliteit (vrijstelling voor het verschil tussen de liquidatiewaarde en de lagere waarde going concern) blijft bestaan.

Ook de betalingsregeling voor het belaste gedeelte van de verkrijging van ondernemingsvermogen (tien jaar rentedragend uitstel van betaling) blijft bestaan. De maatregel zorgt ervoor dat een groot aantal bedrijfsoverdrachten niet langer (deels) worden vrijgesteld van erf- en schenkbelasting. De budgettaire opbrengst in 2025 wordt veroorzaakt door een verondersteld anticipatie-effect.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	struc	struc in
Afschaffing vrijstelling going concern BOR	0	43	127	143	157	408	2045

2.2 Gelijktrekken tarieven kinderen en kleinkinderen schenk- en erfbelasting

Deze maatregel stimuleert een betere spreiding van bestedingsruimte over de levensloop door de tarieven kinderen en kleinkinderen gelijk te trekken in de lagere schenk- en erfbelasting. Dit bevordert kansgelijkheid via vermogensoverdrachten tussen generaties.

Deze maatregel kan uitgevoerd worden door of een tarief van 14% te heffen over de eerste € 138.642 en daarboven 28% (voor zowel kinderen als kleinkinderen). Of uitsluitend het hoge tarief van schenk- en erfbelasting kan gelijkgetrokken worden met het huidige, hoge tarief voor kleinkinderen (van 20% naar 36%).

2.3 Hoger tarief grote vermogens en aanpassing vrijstellingen erfbelasting

De maatregel houdt het volgende in:

- Vrijstelling erfbelasting van € 30.000 voor alle verkrijgers
- Vrijstelling van partners wordt verhoogd naar € 900.000.
- Invoering extra tariefgroep voor zowel schenk- als erfbelasting met hogere tarieven bij belaste verkrijgingen boven € 300.000 (tarief van 35% voor kinderen, 50% voor kleinkinderen en 50% voor overige erfgenamen.)

Deze maatregel zorgt ervoor dat het belasten van lagere verkrijgingen meer leefvormneutraal wordt.

Elke verkrijger krijgt immers de vrijstelling van €30.000, ongeacht de relatie met de overledene.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	struc	struc in
Hoger tarief grote vermogens schenk- en erfbelasting, aanpassing vrijstellingen erfbelasting	-	-	-	-	-	-	-

2.4 Familiebegrippen in de schenk- en erfbelasting

Deze maatregel beoogt het begrip kind en het begrip ouders eenduidig definiëren in de schenk- en erfbelasting (Successiewet) en het aanpassen of definiëren van de term “afstammeling”. Dit leidt tot een beperkte vereenvoudiging (zie ook fiche 160 bouwstenen voor een beter belastingstelsel).

De budgettaire effecten zijn verwaarloosbaar, omdat slechts een zeer beperkte groep wordt geraakt door de maatregel.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	struc	struc in
Familiebegrippen erf- en schenkbelasting	-	-	-	-	-	-	-

2.5 Afschaffen vrijstelling en heffingskorting voor groen sparen en groen beleggen in box 3

Onderdeel van de Regeling Groenprojecten zijn een vrijstelling en heffingskorting voor groen sparen en groen beleggen in box 3. De Regeling Groenprojecten heeft tot doel om kapitaal van particuliere spaarders en beleggers aan te trekken en deze beschikbaar te maken voor de financiering van risicovolle projecten die het milieu- en natuurbeleid ten goede komen en die anders niet zouden worden gerealiseerd.

Tot € 65.072 aan groen spaargeld en groene beleggingen kan in 2023 worden vrijgesteld in box 3. Daarnaast is er een heffingskorting van 0,07% van het vrijgestelde bedrag. Deze maatregel schaft deze twee faciliteiten af bij ingang van het nieuwe box 3-stelsel in 2027. In 2025 en 2026 worden de faciliteiten stapsgewijs afgebouwd.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen vrijstelling en heffingskorting groen sparen en groen beleggen in box 3	0	21	42	62	62	62	2027

2.6 Verlaging going concernwaarde vrijstelling bedrijfsopvolgingsregeling naar 25% en aftoppen op € 5 mln.

Deze maatregel zorgt ervoor dat bedrijfsoverdrachten minder worden vrijgesteld van erf- en schenkbelasting. De vrijstelling over de waarde going concern is nu 100% van € 1.205.871 (2023) en 83% daarboven. Met deze maatregel wordt dit beperkt tot 25% over de waarde going concern. De omvang van de vrijstelling wordt afgetopt op € 5 miljoen ondernemingsvermogen.

De waarderingsfaciliteit (vrijstelling voor het verschil tussen de liquidatiewaarde en de lagere waarde going concern) blijft bestaan. Ook de betalingsregeling voor het belaste gedeelte van de verkrijging van ondernemingsvermogen (tien jaar rentedragend uitstel van betaling) blijft bestaan (zie bijlage 15 en fiche 19 IBO-vermogensverdeling). Er wordt uitgegaan van de invoerdatum 1/1/2026. De maatregel kent al een opbrengst in 2025 vanwege veronderstelde anticipatie-effecten.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	struc	struc in
Verlaging vrijstellingspercentage en aftopping BOR	0	27	105	118	131	352	2045

2.7 Afschaffen startervrijstelling OVB

Deze maatregel betreft de afschaffing van de eenmalige vrijstelling van overdrachtsbelasting voor woningkopers die jonger dan 35 jaar zijn, een woning kopen die niet hoger is dan de woningwaardegrens en de woning kopen voor eigen gebruik (als hoofdverblijf). Afschaffen van de startervrijstelling leidt tot een verhoging van het OVB-tarief voor starters naar 2% en een budgettaire opbrengst van 278 miljoen euro bij invoering op 1 januari 2026.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen startervrijstelling OVB	0	0	278	278	278	278	2025

2.8 Afschaffen verlaagd tarief woning niet-starters OVB

Deze maatregel betreft de afschaffing van het verlaagde overdrachtsbelastingtarief van 2% voor woningkopers die de woning kopen voor eigen gebruik (als hoofdverblijf). Afschaffen van het verlaagde tarief leidt tot een verhoging van het OVB-tarief voor woningkopers voor eigen gebruik naar 10,4% en een budgettaire opbrengst van 6.043 miljoen euro bij invoering op 1 januari 2025.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd tarief woning niet-starters OVB	0	0	6043	6043	6043	6043	2025

2.9 Afschaffen verlaagd tarief woning niet-starters en startersvrijstelling OVB

Deze maatregel betreft de afschaffing van het verlaagde tarief op het kopen van woningen door niet-starters en de startersvrijstelling in de OVB voor het kopen van woningen door starters. Het afschaffen van het verlaagde tarief en de startersvrijstelling leidt tot OVB-tarief van 10,4% voor zowel starters als andere kopers van een woning voor eigen gebruik en een budgettaire opbrengst van 7.484 miljoen euro bij invoering op 1 januari 2026.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd tarief woning niet-starters en afschaffen startersvrijstelling OVB	0	0	7484	7484	7484	7484	2025

2.10 Het vrijstellen van woningen als hoofdverblijf voor de overdrachtsbelasting

Deze maatregel betreft het vrijstellen van woningen die worden gebruikt als hoofdverblijf voor de OVB die niet reeds zijn vrijgesteld. Vrijstelling van deze woningen leidt tot een vrijstelling voor alle woningen voor eigen gebruik en een budgettaire derving van 1.439 miljoen euro bij invoering op 1 januari 2026.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Het vrijstellen van woningen als hoofdverblijf voor de overdrachtsbelasting	0	0	-1439	-1439	-1439	-1439	2025

2.11 Verlagen drempel € 700.000 wet excessief lenen tot € 17.500

Lenen van de eigen vennootschap leidt tot belastinguitstel. Het voordeel hiervan is reeds beperkt door de Wet excessief lenen, maar met een uitzondering voor de eigenwoningschuld en een drempelbedrag van € 700.000. Met deze maatregel wordt het drempelbedrag beperkt tot het bedrag aan rekening-courant (€ 17.500).

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verlagen drempel € 700.000 wet excessief lenen tot € 17.500	0	0	0	0	0	54	2025

2.12 Afschaffen uitzondering eigenwoningschuld wet excessief lenen

Zie eerdere maatregel voor het verlagen van de drempel wet excessief lenen tot € 17.500. In deze maatregel wordt de uitzondering voor de eigenwoningschuld afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen uitzondering eigenwoningschuld wet excessief lenen	0	0	0	0	0	34	2025

2.13 Verlagen drempel € 700.000 tot € 17.500 en afschaffen uitzondering eigenwoningschuld wet excessief lenen

Met deze maatregel wordt en zowel het drempelbedrag beperkt tot het bedrag aan rekening-courant (€ 17.500) als de uitzondering voor de eigenwoningschuld in de wet excessief lenen afgeschaft. De opbrengst is meer dan de som van de afzonderlijke maatregelen door het kruisefect op de eigenwoningschuld beneden het drempelbedrag.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verlagen drempel € 700.000 tot € 17.500 en afschaffen uitzondering eigenwoningschuld wet excessief lenen	0	0	0	0	0	149	2025

2.14 Verhogen tarief tweede schijf box 2 naar 35%

Vanaf 2024 zijn er twee schijven in box 2 met tarieven 24,5% en 31% en schijfgrens € 67.000. In deze maatregel wordt het hoge tarief verhoogd naar 35%.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhogen tarief tweede schijf box 2 naar 35%	0	251	251	251	251	251	2025

2.15 Verlagen algemene tarief vennootschapsbelasting naar EU-gemiddelde van 25,1%

In 2023 betalen bedrijven in Nederland 25,8% vennootschapsbelasting over het deel van de winst dat hoger is dan € 200.000. Het bbp-gewogen gemiddelde statutaire vennootschapsbelastingtarief in de EU is 25,1% in 2023, dat is 0,7%-punt lager dan het Nederlandse tarief. Deze maatregel verlaagt het tarief naar dit gemiddelde.

Het gewogen gemiddelde tarief van de omringende EU-landen (België, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk, Oostenrijk, Denemarken en Zweden) is met 27,0% overigens hoger dan in Nederland, voornamelijk vanwege het relatief hoge Duitse tarief van 29,9%.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verlagen algemene tarief vennootschapsbelasting naar EU-gemiddelde van 25,1%	0	-750	-750	-750	-750	-750	2025

2.16 Invoeren van een toptarief in box 3 vanaf een inkomen van € 50.000

In het nieuwe box 3-stelsel op basis van werkelijk rendement wordt een toptarief ingevoerd. Voor zover het box 3-inkomen de grens van € 50.000 overschrijdt, wordt een 5%-punt hoger tarief gerekend. Een inkomen van € 50.000 correspondeert met een belegd vermogen van € 1 miljoen bij een rendement van 5% per jaar.

De raming is geldig tot een maximaal toptarief van 40%. Daarboven wordt aangenomen dat gedragseffecten, zoals verschuiving van vermogen naar box 2, toenemen. De raming betreft een inschatting op basis van vermogensaanwas. Bij een vermogenswinstbelasting zal de raming hoger zijn.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Invoeren van een 5%-punt hoger toptarief in box 3 vanaf een inkomen van € 50.000	0	0	0	250	250	250	2027

2.17 Afschrijving gebouwen in eigen gebruik in de IB beperken tot de WOZ-waarde

Sinds 2019 is de afschrijving op gebouwen in eigen gebruik in de inkomstenbelasting (IB) en de vennootschapsbelasting (VPB) niet gelijk. Per 2019 is in de VPB de afschrijving op gebouwen in eigen gebruik beperkt tot de WOZ-waarde als bodemwaarde. Voor de IB is de bodemwaarde 50% van de WOZ waarde gebleven. Het is logisch om de maatregel uit de VPB door te trekken naar de winstsfeer in de inkomstenbelasting. Voor alle gebouwen die als bedrijfsmiddel in eigen gebruik zijn, geldt dan dezelfde afschrijvingsbeperking. Daarmee worden mogelijkheden voor langdurig uitstel van belastingheffing beperkt.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschrijving gebouwen in eigen gebruik in de IB beperken tot de WOZ-waarde	0	90	90	90	90	90	2025

2.18 Afschaffen verlaagde tarief vennootschapsbelasting (VPB)

Naast het algemene tarief van 25,8% kent de VPB in 2023 een verlaagd tarief van 19% voor winsten tot en met € 200.000. Bij afschaffen van het verlaagde tarief gaan alle bedrijven in Nederland over hun gehele winst het algemene VPB-tarief van 25,8%) betalen.

Vanuit verschillende hoeken (Studiecommissie Belastingstelsel, Bouwstenen voor beter belastingstelsel, IBO Vermogensverdeling, het IMF) wordt geadviseerd of voorgesteld om het verlaagde tarief af te schaffen, omdat het als tegemoetkoming voor het MKB ongericht is, maar wel ondernemingen ontmoedigt om te groeien en ontwikkelingsconstructies aanmoedigt.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagde tarief vennootschapsbelasting	0	2.850	2.850	2.850	2.850	2.850	2025

3.0 Klimaat

3.1 Invoeren consumptiebelasting vlees

Met deze maatregel wordt er een verbruiksbelasting (/heffing) per kilogram vlees geïntroduceerd. De belastingplichtige is de verkoper aan de eindconsument en het object van heffing betreft zowel in Nederland als in het buitenland geproduceerd vlees. De vormgeving zou ook kunnen worden gebaseerd op een belasting per kg vlees verwerkt in het product waarbij geen onderscheid hoeft te worden gemaakt tussen de categorie vlees, en de categorie producten die vlees bevatten (zoals een pizza met salami).

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Invoeren consumptiebelasting vlees	0	0	180	840	840	1210	2035

3.2 Horizon CO2-heffing industrie verlengen: Netto 0 in 2038

Met deze maatregel wordt de CO2-heffing voor de industrie verlengd tot 2035 of 2038, ten opzichte van de verlenging tot 2032 die is afgesproken in de Voorjaarsnota. De CO2-heffing beoogt emissiereductie te borgen en leidt niet tot een budgettaire opbrengst. Door de tijdshorizon tijdig te verlengen, krijgen de heffingsplichtigen zekerheid over het verwachte reductiepad. De heffingsplichtigen kunnen hun investeringscyclus hierop aanpassen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Horizon CO2-heffing industrie verlengen: Netto 0 in 2035/2038	0	0	0	0	0	0	2030

3.3 Nationaal afschaffen fiscale fossiele vrijstellingen op niet-energetisch gebruik van aardgas en minerale oliën

Met deze maatregel vervallen vrijstellingen voor niet-energetisch gebruik van aardgas en minerale oliën in respectievelijk de energiebelasting en accijnzen. De budgettaire opbrengst is sterk afhankelijk van de mate van weglek. De voorlopige conclusie van lopend onderzoek is dat de kans op weglek varieert tussen hoog, heel hoog en 100%.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Nationaal afschaffen fiscale fossiele vrijstellingen op niet-energetisch gebruik van aardgas en minerale oliën	0	0	0	0	0	0	2029

3.4 Circulaire plastic heffing

Er wordt een heffing geïntroduceerd per ton polymeren (plastic korrels waar plastic producten van worden gemaakt) die op de Nederlandse markt worden afgezet. Het tarief loopt lineair op van 100 euro per ton polymeren in 2025 naar 500 euro in 2030 (= circa 40% van de huidige verkoopprijs). De maatregel leidt naar verwachting tot weglek oplopend tot 40%. De maatregel heeft overlap met de plasticsnormering waartoe is besloten in de voorjaarsnota waardoor het effect van deze heffing naar verwachting beperkt zal zijn.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Circulaire plastic heffing	0	233	336	439	543	750	2030

3.5 Nox-heffing industrie

De maatregel bestaat uit een heffing per kg NOx-uitstoot. Er kan voor gekozen worden de heffing gelijk te stellen aan de milieuschade per kg NOx (tussen de 18 en 30 euro per kg NOx).

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Nox-heffing industrie	0	0	0	0	460	460	2030

3.6 Aanscherping CO₂-heffing afvalverbranding

Het aanscherpen kan door de procesemissiefactor voor AVI's in de Regeling CO₂-heffing industrie aan te scherpen, waardoor de totale heffingsopgave groter wordt en, tegelijkertijd, de opgave voor de overige industrie onder de heffing niet groter wordt. Dit leidt namelijk tot een verscherpte vermindering van de beschikbare dispensatierechten, waardoor de CO₂-heffing hoger zal uitvallen voor de AVI's. Dit geeft een stimulans om emissies versneld af te bouwen. Deze aanscherping moet ten minste 0,3 Mton CO₂-reductie bovenop de huidige opgave realiseren. Een aanscherping van de procesemissiefactor zal ook effect hebben op de overige installaties die onder deze factor vallen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Aanscherpen CO₂-heffing afvalverbranding	0	0	0	0	0	0	

3.7 Verhogen afvalstoffenbelasting met 10%

Met deze maatregel wordt de afvalstoffenbelasting verhoogd met 10%.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhogen afvalstoffenbelasting met 10%	0	22	22	22	22	22	2025

3.8 Opt-in EU ETS 1 van afvalverbrandingsinstallaties en lachuitstoot

EU ETS 1 heeft een opt-in mogelijkheid voor afvalverbrandingsinstallaties en procesemissies. Na een opt-in procedure van 1 a 2 jaar moeten partijen rechten kopen op de markt en/of veiling. Dit vergroot de EU ETS veilinginkomsten voor de Staat.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Opt-in EU ETS 1 van afvalverbrandingsinstallaties en lachuitstoot	0	240	230	220	210	190	2030

3.9 Brede opt-in ETS2 voor alle fossiele brandstoffen.

Deze maatregel is onderdeel van de Voorjaarsnota. Met de maatregel wordt een zo breed mogelijke toepassing gekozen door alle brandstoffen onder het EU-handelssysteem voor brandstofgebruik (ETS2) te brengen. Definitieve besluitvorming over de ETS2 opt-in kan plaatsvinden zodra de uitvoeringsverordening hierover is gepubliceerd door de EU-commissie.

3.10 Verhogen minimum CO₂-prijs voor elektriciteitsopwekking en CO₂-heffing industrie in 2030

Deze maatregel is onderdeel van het coalitieakkoord en de Voorjaarsnota. Met de maatregel wordt de minimum CO₂-prijs voor elektriciteitsopwekking en de CO₂-heffing industrie verhoogd vanaf het jaar 2024, van 51,70 tot 71,10 euro in 2030. Dit prijspad is gekozen op basis van extern onderzoek, waarin is gekeken naar de invloed van verschillende prijspaden met een veiligheidsmarge onder de verwachte ETS-prijs op verduurzaming, leveringszekerheid, economische effecten en prijseffecten in zowel de industrie als de elektriciteitssector.

3.11 Tarieven energiebelasting aardgas en elektriciteit aanpassen naar CO2-intensiteit

Met deze maatregel worden de tarieven voor aardgas en elektriciteit aangepast naar CO2-intensiteit, zodat voor aardgas en elektriciteit deze impliciete CO2-prijs in de EB geldt en er geen fiscaal voordeel meer is voor één van de twee energiedragers. Zie de fiscale sleuteltabel voor de budgettaire raming van de maatregel.

3.12 Minder degressiviteit energiebelasting

Op verschillende manieren kan de degressiviteit in de energiebelasting worden verminderd. Een minder degressief energiebelastingstelsel sluit beter aan bij het 'verbruiker betaalt'-principe. Een volledig vlakke energiebelasting zou voor de hoogste schijf niet doeltreffend zijn vanwege weglekeffecten. Productie zou dan naar andere landen worden verplaatst. Budgettair is het mogelijk om de maatregel neutraal in te richten door verhoging van de energiebelasting voor aardgas, en verlaging van de energiebelasting voor elektriciteit of een verlaging in de eerste schijven en een verhoging in de laatste schijven. Zie de sleuteltabel voor de budgettaire ramingen van de maatregel.

3.13 Afschaffen vrijstelling voor metallurgische en mineralogische procedés in de energiebelasting

Deze maatregel is onderdeel van het coalitieakkoord en de Voorjaarsnota. De vrijstelling in de energiebelasting op metallurgische en mineralogische procedés vervalt per 2025.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen vrijstelling voor metallurgische/mineralogische procedés	0	165	159	161	165	195	2035

3.14 Beperken inputvrijstelling energiebelasting aardgas

Deze maatregel is onderdeel van het coalitieakkoord en de Voorjaarsnota. De vrijstelling in de energiebelasting voor elektriciteitsopwekking wordt met deze maatregel beperkt. De maatregel zorgt ervoor dat elektriciteit voor eigen gebruik en warmte belast worden met energiebelasting.

Dit heeft het grootste effect op WKK installaties, waarbij elektriciteitsproductie voor eigen gebruik wordt gecombineerd met warmteproductie. De mate waarin dit gebeurt kan variëren en er kan gekozen worden voor een ingroeipad. Deze maatregel kent een sterke interactie met de afschaffing van het verlaagd tarief glastuinbouw.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Beperken inputvrijstelling EB aardgas	0	286	273	260	255	188	2035

3.15 Afschaffen verlaagd energiebelastingtarief glastuinbouw

Deze maatregel is onderdeel van het coalitieakkoord en de Voorjaarsnota. Met de maatregel worden de verlaagde tarieven voor aardgas in de energiebelasting afgeschaft om een verduurzamingsprikkel te bieden voor de glastuinbouw. De mate waarin dit gebeurt kan variëren en er kan gekozen worden voor een ingroeipad. Deze maatregel kent een sterke interactie met het beperken van de inputvrijstelling in de energiebelasting voor aardgas.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd EB-tarief glastuinbouw	0	174	160	166	156	111	2035

3.16 Introductie emissiebelasting glastuinbouw

Deze maatregel is onderdeel van de Voorjaarsnota. In het convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022-2030 is afgesproken om het CO2-sectorsysteem dat tot en met 2024 loopt, te vervangen met een individuele heffing per 2025. In samenspraak met de convenantpartijen is gekozen voor een vlakke emissiebelasting. De opbrengst gaat naar de algemene middelen. De tariefvoering zal zodanig zijn dat het restemissiedoel van 4,3 Mton (alle broeikasgassen) met voldoende zekerheid wordt gehaald.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Introductie emissiebelasting glastuinbouw	0	2	4	6	7	0	nvt

3.17 Afschaffen vrijstelling duaal en non-energetisch gebruik kolen (kolenbelasting)

In de Voorjaarsnota is reeds besloten om de vrijstelling voor duaal gebruik van kolen te laten vervallen. Door het vervallen van vrijstellingen voor duaal en non-energetisch gebruik wordt primair de cokes-, ijzer- en staalindustrie zwaarder belast. Een eerdere invoering dan 2028 is mogelijk.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. In
Afschaffen duaal en non-energetisch gebruik kolen	0	0	0	0	85	5	2035

3.18 Introductie van een apart energiebelastingtarief voor waterstof

Deze maatregel is onderdeel van de voorjaarsnota. Met deze maatregel wordt voorgesteld om een eigen behandeling van waterstof als energiedrager binnen de energiebelasting te creëren.

Momenteel is het tarief voor waterstof gelijk aan het tarief voor aardgas. Met het nieuwe tarief krijgt waterstof een lager tarief dan het huidige tarief, omdat de broeikasgasintensiteit van waterstof op termijn lager kan worden dan aardgas.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Introduceren energiebelastingtarief waterstof	0	0	0	-18	-21	-27	2030

3.19 Aanscherping CO2-heffing industrie: 2 / 4 Mton extra reductie t.o.v.

Voorjaarsnota 2023

Met deze maatregel wordt de CO2-heffing voor de industrie aangescherpt met 2 tot 4 Mton bovenop de emissiereductie van 4 Mton die is afgesproken in de Voorjaarsnota 2023. Dit vereist aanpassing aan de hoeveelheid dispensatierechten en aan het tariefpad, indicatief een stijging tot 250 tot 350 euro per ton. De CO2-heffing beoogt emissiereductie te borgen en leidt niet tot een (structurele) budgettaire opbrengst.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Aanscherping CO2-heffing industrie 2 / 4 Mton extra reductie t.o.v. Voorjaarsnota	0	0	0	0	0	0	2030

3.20 Vervallen van heffingsplafond (na 300 m³ geen belasting meer) voor leidingwaterbelasting

Afnemers van leidingwater betalen door het heffingsplafond geen leidingwaterbelasting over de afname boven de 300 m³ per aansluiting per jaar. In dit voorstel wordt het plafond afgeschaft voor grootverbruikers. De leidingwaterbelasting gaat daarmee ook voor hen een prikkel geven om water te besparen en heeft voor hen een lastenverhogend effect. Er kan ook gekozen worden voor een beperktere maatvoering, waarbij het heffingsplafond wordt opgehoogd in plaats van afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Vervallen van heffingsplafond voor de leidingwaterbelasting	0	90	90	90	90	90	2024

3.21 Verhogen leidingwaterbelasting van 0,42 euro per m³ naar 0,84 per cent per m³

De verhoging van de leidingwaterbelasting kan verbruikers stimuleren om minder leidingwater te gebruiken. Onderzoeken laten evenwel zien dat consumenten over het algemeen beperkt reageren op prijsveranderingen van water. Hoewel verwacht is dat grootverbruikers gevoeliger zijn voor prijswijzigingen³, zal deze maatregel bij behoud van het heffingsplafond (na 300 m³ geen belasting meer) onder deze groep niet leiden tot een afnemende vraag naar water.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhogen leidingwaterbelasting van 0,42 euro naar 0,84 cent per kubieke meter	0	330	330	330	330	330	2024

³ Sterk Consulting (2022), Belasting op leidingwater, op: [Belasting op leidingwater | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

3.22 Verhogen accijns op fossiele brandstoffen met 10%

Met deze maatregel wordt de accijns op minerale oliën verhoogd met 10%. Door een verhoging van de accijns op brandstof wordt brandstof duurder, waardoor een prikkel ontstaat om de energie-efficiënte te verhogen door bijvoorbeeld zuiniger te gaan rijden of andere vervoersmiddelen te kiezen. Zie de sleuteltabel voor de budgettaire raming van de maatregel.

3.23 Afschaffen teruggaafregelingen voor religieuze- en non-profitinstelling in de EB

Met deze maatregel wordt de teruggaafregeling van energiebelasting over het gas- en elektriciteitsverbruik voor non-profitinstellingen en gebouwen die ten dienste staan van de openbare eredienst of het houden van openbare bezinningsbijeenkomsten van levensbeschouwelijke aard afgeschaft.

Deze instellingen hebben nu recht op teruggaaf van de helft van de door hen betaalde energiebelasting. Afschaffing vergroot de prikkel tot verduurzaming van de energiebehoefte of het verminderen van het energieverbruik. De reeks kent een afbouwende opbrengst vanwege een verwachte afname van het gas- en elektriciteitsverbruik en aanvullende gedragseffecten als gevolg van afschaffing.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen teruggaafregelingen voor religieuze- en non-profitinstelling in de EB	0	0	26	24	23	19	2034

4.0 Mobiliteit

4.1 Afschaffen verlaagd tarief bestelauto ondernemers in de motorrijtuigenbelasting

Ondernemers met een bestelauto betalen in de motorrijtuigenbelasting een verlaagd tarief. Dit verlaagd tarief kan worden afgeschaft, waardoor ondernemers met een bestelauto op dezelfde manier belast worden als particulieren. Deze maatregel maakt bestelautobezit voor deze groep duurder en vergroot de prikkel voor duurzame alternatieven. Een korting voor het technisch meergewicht van het accupakket van emissievrije voertuigen kan hierbij worden overwogen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd tarief bestelauto ondernemers in de motorrijtuigenbelasting	0	0	1000	973	941	383	Ca 2050

4.2 Verhogen dieseltoeslag motorrijtuigenbelasting

In de motorrijtuigenbelasting geldt een aparte dieseltoeslag voor personenauto's en bestelauto's van particulieren die worden aangedreven met een dieselmotor. Voor bestelauto's van ondernemers geldt deze dieseltoeslag niet. Met deze maatregel wordt het tarief van de dieseltoeslag voor personenauto's en bestelauto's van particulieren met circa 50% verhoogd.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhogen dieseltoeslag mrb	0	210	175	140	115	0	Ca 2050

4.3 Afschaffen kwart- en halftarieven in de motorrijtuigenbelasting

Voor kampeerauto's, kermis- en circusvoertuigen, rijdende werktuigen en werkplaatsen en paardenvervoer geldt in de motorrijtuigenbelasting op dit moment een kwarttarief. Voor kampeerauto's die bedrijfsmatig verhuurd worden geldt een halftarief. Met deze maatregel worden deze tarieven afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen kwart- en halftarieven in de motorrijtuigenbelasting	0	113	113	113	113	113	2025

4.4 Afschaffen vrijstelling motorrijtuigenbelasting voor taxi of OV

Voor taxi's en OV-voertuigen geldt een vrijstelling in de motorrijtuigenbelasting. Met deze maatregel wordt deze vrijstelling afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen vrijstelling motorrijtuigenbelasting voor taxi of OV	0	52	49	47	44	44	2028

4.5 Afschaffen vrijstelling motorrijtuigenbelasting voor voertuigen ouder dan 40 jaar

Voor oldtimers ouder dan 40 jaar geldt een vrijstelling in de motorrijtuigenbelasting. Met deze maatregel wordt deze vrijstelling afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen vrijstelling motorrijtuigenbelasting voor voertuigen ouder dan 40 jaar	0	0	0	0	10	109	

4.6 Afschaffen vrijstellingen motorrijtuigenbelasting voor bijzondere voertuigen

Voor bepaalde type bijzondere voertuigen (o.a. lijkwagens, dierenambulances, politiemotorrijtuigen en reinigingsdiensten) geldt een vrijstelling in de motorrijtuigenbelasting. Met deze maatregel worden deze vrijstellingen afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen vrijstellingen motorrijtuigenbelasting voor bijzondere voertuigen	0	30	30	30	30	30	2025

4.7 Progressiever tarief in de motorrijtuigenbelasting, zodat voor zwaardere auto's, onder andere SUV's een hoger tarief moet worden betaald

Het tarief van de motorrijtuigenbelasting is afhankelijk van het gewicht van het voertuig: zwaardere auto's worden meer belast dan lichtere auto's. Een korting voor het technisch meergewicht van het accupakket van emissievrije voertuigen kan hierbij worden overwogen. In deze raming gaat men meer betalen voor motorrijtuigen boven de 1250 kg, terwijl de auto's daaronder minder gaan betalen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Progressiever tarief in de motorrijtuigenbelasting, zodat voor zwaardere auto's, onder andere SUV's een hoger tarief moet worden betaald	0	360	399	444	497	>497	Ca 2050

4.8 40% korting in de motorrijtuigenbelasting voor emissievrije auto's in de periode 2026-2030

Op dit moment geldt voor emissievrije voertuigen een nultarief. Bij voortzetting van huidig beleid gaat voor emissievrije auto's in 2025 een kwarttarief gelden en vanaf 2026 het volledige tarief. Emissievrije voertuigen gaan hierdoor vanaf 2026 gemiddeld meer mrb betalen dan een vergelijkbare fossiele brandstofauto door het technisch meergewicht van de accu ten opzichte van een fossiele aandrijving; dat komt omdat het tarief van de motorrijtuigenbelasting bepaald wordt door het voertuiggewicht.

Het technisch meergewicht van de accu betreft gemiddeld genomen, kijkend naar het huidige wagenpark, ca. 40% van het totale voertuiggewicht. Door voor elektrische auto's 40% korting te geven op het mrb-tarief gaan zij, gecorrigeerd voor het technisch meergewicht van de accu, hetzelfde betalen als houders van vergelijkbare benzineauto's. voor.

Er kan ook gekozen worden om meer korting te geven aan elektrische voertuigen om een extra stimulans te geven voor het bezit van emissievrije auto's ten opzichte van fossiel aangedreven auto's. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de reductie van CO₂.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
40% korting in de motorrijtuigenbelasting voor emissievrije auto's in de periode 2026-2030	0	38	437	432	491	630	2030

4.9 Bpm-verhoging van 100% vanaf 2025 voor personenauto's met verbrandingsmotor

De aanschafbelasting bpm wordt per 2025 zo aangepast dat het tarief voor personenauto's met een verbrandingsmotor met 100% stijgt. De verhoging maakt de aanschaf van fossiel aangedreven auto's duurder, wat een prikkel geeft om te kiezen voor auto's zonder of met beperktere CO₂-uitstoot. Er kan ook gekozen worden voor beperktere of scherpere maatvoering of geleidelijke invoering.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Bpm-verhoging van 100% vanaf 2025 voor personenauto's met verbrandingsmotor	0	172	283	60	-84	<-450	2035

4.10 Bpm-verhoging van 100% vanaf 2025 voor bestelauto's met verbrandingsmotor

De aanschafbelasting bpm wordt per 2025 zo aangepast dat het tarief voor bestelauto's met een verbrandingsmotor met 100% stijgt. De verhoging vergroot bij aanschaf van een bestelauto de prikkel om te kiezen voor auto's zonder of met beperktere CO₂-uitstoot. Er kan ook gekozen worden voor beperktere of scherpere maatvoering of geleidelijke invoering.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Bpm-verhoging van 100% vanaf 2025 voor bestelauto's met verbrandingsmotor	0	300	300	200	100	<0	2035

4.11 Afschaffen teruggaafregelingen bpm

Met deze maatregel wordt de teruggaafregelingen in de aanschafbelasting bpm voor bijzondere voertuigen afgeschaft. Het gaat om de teruggaafregelingen voor politievoertuigen, brandweer, invalidevoertuigen, ambulances, lijkwagens, gevangenenvervoer, rolstoelvervoer, dierenambulances, geldtransport, bestelauto gehandicapten.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen teruggaafregelingen bpm	0	15	15	15	15	15	2025

4.12 Hervormen grondslag bpm naar gewicht

De aanschafbelasting bpm is voor personenauto's (huidige situatie) en bestelauto's (vanaf 2025) gebaseerd op de CO₂-uitstoot van het voertuig. Dit geeft een prijsprikkel om bij de aanschaf te kiezen voor een voertuig met geen of een lage CO₂-uitstoot. Door de toenemende verkoop van volledig emissievrije voertuigen daalt echter de opbrengst van de bpm (naar vrijwel nul in 2035). Met deze maatregel wordt de grondslag in de bpm per 2027 omgevormd van CO₂-uitstoot naar gewicht.

Hiermee wordt de grondslagerosie binnen de bpm gestopt. De verkoop van nieuwe emissievrije voertuigen zal naar verwachting dalen. Dat komt enerzijds door het verdwijnen van de prikkel in de bpm voor de aanschaf van voertuigen met geen of minder CO₂-uitstoot; anderzijds komt dit doordat de accu van een emissievrij voertuig een technisch meergewicht heeft ten opzichte van de aandrijving van fossiele voertuigen. Hierom kan een compensatie voor het technisch meergewicht van het accupakket overwogen worden.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Hervormen grondslag bpm naar gewicht	0	0	0	0	0	2000	2035

4.13 Bpm-tarieven PHEV verhogen

Voor personenauto's met een plug-in hybride aandrijflijn (PHEV) is in de aanschafbelasting bpm een aparte tarieftabel opgenomen, omdat de theoretische waarde van de CO₂-uitstoot van PHEV sterk afwijkt van de praktijkwaarde. De bpm-tarieven voor PHEV zijn echter nog steeds laag vergeleken met de bpm-tarieven voor benzine, wanneer wordt gekeken naar het tarief/gram CO₂-uitstoot en de praktijkuitstoot van beide aandrijflijnen. Met deze maatregel worden de bpm-tarieven voor alleen PHEV personenauto's verhoogd.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Bpm-tarieven PHEV verhogen	0	50	50	50	50	50	2025

4.14 Verlagen van de onbelaste kilometervergoeding woon-werkverkeer naar € 0,12

Een werkgever mag in 2024 maximaal € 0,22 per kilometer vergoeden aan werknemers voor zakelijk gemaakte reizen, ongeacht het vervoermiddel en voor zowel woon-werkverkeer als dienstreizen. Voor reizen met het openbaar vervoer mogen de werkelijke kosten worden vergoed als deze hoger zijn. De maatregel betreft het verlagen van deze vergoeding naar € 0,12 per kilometer voor woon-werkverkeer. Daarbij blijft de mogelijkheid tot het onbelast vergoeden van werkelijke kosten voor OV behouden. Ook mag er wel een vergoeding van € 0,22 per kilometer voor dienstreizen worden verstrekt en blijft de aftrekmogelijkheid van € 0,22 per kilometer voor ondernemers bestaan.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verlagen onbelaste reiskostenvergoeding naar 12 cent	0	995	995	995	995	995	2025

4.15 Afschaffen onbelaste reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer

Een werkgever mag in 2024 maximaal € 0,22 per kilometer vergoeden aan werknemers voor zakelijk gemaakte reizen, ongeacht het vervoermiddel en voor zowel woon-werkverkeer als dienstreizen. Voor reizen met het openbaar vervoer mogen de werkelijke kosten worden vergoed als deze hoger zijn. De maatregel betreft het afschaffen van deze onbelaste vergoeding voor woon-werkverkeer. Daarbij blijft de mogelijkheid tot het onbelast vergoeden van de werkelijke kosten voor OV behouden. De onbelaste reiskostenvergoeding voor dienstreizen en de aftrekmogelijkheid voor ondernemers van € 0,22 per kilometer blijven bestaan.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen onbelaste reiskostenvergoeding	0	1.806	1.806	1.806	1.806	1.806	2025

4.16 Vrachtwagenheffing uitbreiden naar alle wegen

Met deze maatregel wordt de vrachtwagenheffing uitgebreid naar alle wegen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Vrachtwagenheffing uitbreiden naar alle wegen	0	0	0	0	725	725	2028

4.17 Verhoging gemiddeld tarief vrachtwagenheffing naar 30 cent/km

Met deze maatregel wordt de vrachtwagenheffing verhoogd naar 30 cent per kilometer, met differentiatie naar gewicht van het voertuig en de uitstootklasse. Dit betreft een verdubbeling van het huidige tarief. Er wordt op dit moment al rekening gehouden met gewicht en uitstootklasse.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhoging gemiddeld tarief vrachtwagenheffing naar 30 cent/km	0	0	0	0	725	725	2028

4.18 Gecombineerde uitbreiding van de vrachtwagenheffing naar alle wegen en tariefstijging naar gemiddeld 30 cent/km

Met deze maatregel worden bovenstaande twee maatregelen gecombineerd ingevoerd. Hierdoor wordt dus gelijk de vrachtwagenheffing uitgebreid naar alle wegen én verhoogd naar 30 cent per kilometer.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Gecombineerde uitbreiding van de vrachtwagenheffing naar alle wegen en tariefstijging naar gemiddeld 30 cent/km	0	0	0	0	>725	>725	2028

4.19 Wegenvignet voor bestel- en personenauto's introduceren

Met deze maatregel wordt er een wegvignet geïntroduceerd voor iedereen (ingezet en niet-ingezetenen van Nederland) die gebruik maakt van de Nederlandse wegen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Wegenvignet voor bestel- en personenauto's introduceren	0	0	0	0	0	400	

4.20 Afschaffen terugsluis vrachtwagenheffing

In de Wet Vrachtwagenheffing en de Bestuursvereinkomst is opgenomen dat de middelen die opgehaald worden met de Vrachtwagenheffing ten goede komen aan subsidies voor verduurzaming van het vrachtvervoer. Met deze maatregel wordt dit afgeschaft.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen terugsluis vrachtwagenheffing	0	0	300	300	300	300	2026

4.21 Transferpassagiers in de vliegbelasting betrekken (laag tarief)

De huidige vliegbelasting wordt zo aangepast dat transferpassagiers belast worden tegen een tarief van € 13,215, op dit moment zijn zij niet belast. Hierdoor komt een retourvlucht met heen en terug een overstap op Schiphol uit op € 26,43, het huidige tarief voor een vertrekkende passagier.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Transferpassagiers vliegbelasting betrekken (laag tarief)	0	170	173	177	180	191	2030

4.22 Transferpassagiers in de vliegbelasting betrekken (hoog tarief)

De huidige vliegbelasting wordt zo aangepast dat transferpassagiers belast worden tegen het huidige tarief van € 26,43, op dit moment zijn zij niet belast. Hierdoor komt een retourvlucht met heen en terug een overstap op Schiphol uit op € 52,86.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Transferpassagiers vliegbelasting betrekken (hoog tarief)	0	358	364	369	375	392	2030

4.23 Gewichtsgrens vliegbelasting van 8.616 kg naar 5.700 kg verlagen om meer passagiers van privévliegtuigen in de heffing te betrekken

De huidige vliegbelasting wordt zo aangepast dat meer vliegtuigen onder de vliegbelasting komen te vallen door een verlaging van de gewichtsgrens, waardoor meer passagiers vliegbelasting betalen, bijvoorbeeld bij privévluchten. Het kabinet heeft per Kamerbrief van 7 juli 2023 aangegeven dit mee te zullen nemen in het Belastingplan 2025, met ingangsdatum 1 januari 2025⁴

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Gewichtsgrens vliegbelasting naar 5.700 kg verlagen	0	2	2	2	2	2	2025

⁴ Kamerstukken II 2022/2023, 36202 nr. 157

4.24 Vrachtvliegtuigen in de heffing van de vliegbelasting betrekken

De huidige vliegbelasting wordt zo aangepast dat vrachtvliegtuigen in de heffing worden betrokken met een tarief van € 4,30 of € 2,15 per ton van het maximale startgewicht van het vliegtuig, afhankelijk van de geluidsklasse van het toestel. Dit was oorspronkelijk opgenomen in het wetsvoorstel vliegbelasting.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Vrachtvliegtuigen in de heffing van de vliegbelasting betrekken	0	11	11	11	11	11	2025

4.25 Doorzetten invoeren Betalen naar Gebruik

In het coalitieakkoord van Rutte-IV is afgesproken de motorrijtuigenbelasting per 2030 kilometerafhankelijk te maken ('Betalen naar Gebruik', BnG). Afgesproken doelstellingen daarbij waren: het realiseren van een CO₂-reductie (indicatief 2,5 Mton in 2030) en het op peil houden van de autobelastingen. Zonder nieuw beleid zou namelijk een daling van de opbrengst van autobelastingen optreden, ook wel grondslagerosie genoemd.

Dit komt met name door de ingroei van emissievrije personen- en bestelauto's waardoor de accijnsinkomsten en inkomsten uit de aanschafbelasting bpm afnemen. Er kan gekozen worden met BnG alle grondslagerosie die vanaf 2025 ontstaat op te vangen; er kan ook voor een beperkere maatvoering worden gekozen. Indien alle grondslagerosie wordt opgevangen bij invoering van BnG in 2030 dan moeten de autobelastingen gemiddeld per auto op het niveau van 2025 blijven. In dat geval is sprake van ca. 1,9 mld. euro meeropbrengsten (in prijzen 2023) ten opzichte van de situatie waarin geen nieuw beleid wordt gevoerd.

Met het doorzetten van BnG wordt een significante CO₂-reductie bereikt (ordegrootte 0,7 – 2,5 Mton , afhankelijk van maatvoering en vormgeving) en kan worden afgesproken om (een deel van) de grondslagerosie op te vangen. Nederland heeft in zijn Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) met de Europese Commissie ook de invoering van BnG afgesproken. Niet doorvoeren van BnG kan leiden tot een korting op de toegezegde Europese HVP-middelen.

5.0 Landbouw

5.1 Emissiebelasting veehouderij/Belasting per stuk vee

Er wordt een emissiebelasting voor veehouderij ingevoerd. De belastingplichtige is de houder van het bedrijf die de runderen, varkens, pluimvee, schapen en geiten registreert (in het reeds bestaande I&R-systeem voor gehouden (landbouw)huisdieren). De grondslag is de gemiddelde emissiefactor per stalsysteem per dier x aantal geregistreerde dieren in jaar t.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Emissiebelasting veehouderij	0	0	1673	1673	1673	1673	2030

5.2 Herinvoeren grondwaterbelasting

Bij deze maatregel wordt een belasting geheven op het onttrekken van grondwater. De maatregel is in 2012 afgeschaft. Bij deze belasting betalen afnemers van grondwater, veelal waterbedrijven en de industrie, een belasting per m³ grondwater die wordt onttrokken. Het tarief per kubieke meter onttrokken grondwater was in 2011 € 0,1963⁵ (€ 0,26 in prijzen van 2023). Dit tarief kan hoger zijn in 2025 mocht hiertoe worden besloten.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Herinvoeren grondwaterbelasting	0	227	227	227	227	227	2025

⁵ [wetten.nl - Regeling - Wet belastingen op milieugrondslag - BWBR0007168 \(overheid.nl\)](https://wetten.nl/Regeling/Wet%20belastingen%20op%20milieugrondslag/BWBR0007168)

5.3 Belasting op kunstmest

Er wordt een belasting over de verkoop van minerale meststoffen (kunstmest) ingevoerd. De belastingplichtige is de handelaar in kunstmest. Voor de afbakening van de productgroep wordt aangesloten bij de definitie van anorganische meststoffen (oftewel kunstmest of minerale meststoffen) uit het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (artikel 1, eerste lid, onderdeel h). Een andere maatvoering is mogelijk, zie ook het IBO klimaat.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Belasting op kunstmest	0	0	200	200	200	200	2030

5.4 Afschaffen verlaagd btw-tarief sierteelt (verhogen naar 21%)

Deze maatregel beoogt dat voor sierteeltproducten (zoals bloemen en planten), het algemene btw-tarief van 21% gaat gelden in plaats van het verlaagde btw-tarief van 9%. Afschaffing zou leiden tot een structurele opbrengst van 321 miljoen euro vanaf 2025 wanneer sierteeltproducten per 1 januari 2025 zouden worden belast naar het algemene btw-tarief van 21%. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd btw-tarief sierteelt (verhogen naar 21%)	0	321	321	321	321	321	2025

5.5 Verhogen verlaagde btw-tarief agrarische inputgoederen (verhogen naar 21%)

Deze maatregel beoogt dat voor agrarische inputgoederen (zoals vee en veevoer voor consumenten) het algemene btw-tarief van 21% gaat gelden in plaats van het verlaagde btw-tarief van 9%. Afschaffing zou leiden tot een structurele opbrengst van 37 miljoen euro vanaf 2025 wanneer agrarische inputgoederen per 1 januari 2025 zouden worden belast naar het algemene btw-tarief van 21%. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd btw-tarief agrarische inputgoederen (verhogen naar 21%)	0	37	37	37	37	37	2025

5.6 Belasting op gewasbeschermingsmiddelen

Er wordt een belasting ingevoerd over de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen in Nederland. Een aantal andere West-Europese landen, zoals Denemarken en Zweden, kennen reeds een soortgelijke belasting.

5.7 Landbouwwijstelling afschaffen met overgangsrecht

De landbouwwijstelling is ingevoerd met als doel een gelijke fiscale behandeling van de landbouwer-eigenaar en verpachter te bewerkstelligen. De laatste evaluatie uit 2010 concludeerde dat de landbouwwijstelling na de invoering van de Wet IB 2001 juist het omgekeerde effect heeft, doordat verpachters van landbouwgrond over de inflatiewinsten belasting in box 3 (forfaitair) gingen betalen, terwijl inflatiewinsten door deze regeling juist onbelast zijn voor landbouwer-eigenaren.

Het verantwoordingsonderzoek van de Algemene Rekenkamer uit 2021 meldt ook dat het fiscale doel van de landbouwwijstelling is achterhaald sinds de invoering van de Wet IB 2001. In het rapport wordt aangeraden om een besluit te nemen om de landbouwwijstelling aan te passen of geheel af te schaffen, aangezien de regeling sinds 2001 geen (fiscaal) beleidsprobleem meer heeft en geen duidelijke bijdrage levert aan de beleidsdoelen van het departement.

De landbouwwijstelling is erg bewerkelijk voor de uitvoering door onder meer afbakeningsproblemen (dat wil zeggen wat valt er feitelijk in de specifieke situatie onder de regeling), aanpassingen in andere regelingen (zoals bijvoorbeeld bestemmingsplanwijzigingen) en omdat voor de uitvoering veelal taxaties of waarderingen noodzakelijk zijn.

5.8 Belasting op het houden van dieren

Met deze maatregel wordt er een nieuwe belasting geïntroduceerd op het houden van productiedieren zoals runderen, varkens en kippen. Deze maatregel is eerder opgenomen in het rapport 'bouwstenen voor een beter belastingstelsel'.

6.0 Verlaagde btw-tarieven

6.1 Afschaffen verlaagd btw-tarief voedingsmiddelen en water (verhogen naar 21%)

Deze maatregel beoogt dat voor voedingsmiddelen en niet-alcoholische dranken (waaronder drinkwater) het algemene btw-tarief van 21% gaat gelden in plaats van het verlaagde btw-tarief van 9%. Het verlaagde tarief geldt ook voor voedingsmiddelen en niet-alcoholische dranken die worden verkocht in de horeca.

Afschaffing zou leiden tot een structurele opbrengst van 9.172 miljoen euro vanaf 2025 wanneer voedingsmiddelen en niet-alcoholische dranken per 1 januari 2025 zouden worden belast naar het algemene btw-tarief van 21%. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd btw-tarief voedingsmiddelen en water (verhogen naar 21%)	0	9172	9172	9172	9172	9172	2025

6.2 Afschaffen verlaagd btw-tarief geneesmiddelen en hulpmiddelen (verhogen naar 21%)

Deze maatregel beoogt dat voor geneesmiddelen en medische hulpmiddelen (zoals protheses) het algemene btw-tarief van 21% gaat gelden in plaats van het verlaagde btw-tarief van 9%. Afschaffing zou leiden tot een structurele opbrengst van 1.914 miljoen euro vanaf 2025 wanneer genees- en hulpmiddelen per 1 januari 2025 zouden worden belast naar het algemene btw-tarief van 21%. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd btw-tarief geneesmiddelen en hulpmiddelen (verhogen naar 21%)	0	1914	1914	1914	1914	1914	2025

6.3 Afschaffen verlaagd btw-tarief culturele goederen en diensten (verhogen naar 21%)

Deze maatregel beoogt dat voor een groot aantal culturele goederen en diensten zoals (elektronische) boeken, kranten, tijdschriften, theaters, podia, circussen, dierentuinen, musea, bioscopen en attractieparken het algemene btw-tarief van 21% gaat gelden in plaats van het verlaagde btw-tarief van 9%.

Afschaffing zou leiden tot een structurele opbrengst van 1.092 miljoen euro vanaf 2025 wanneer culturele goederen en diensten per 1 januari 2025 zouden worden belast naar het algemene btw-tarief van 21%. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd btw-tarief culturele goederen en diensten (verhogen naar 21%)	0	1092	1092	1092	1092	1092	2025

6.4 Afschaffen verlaagd btw-tarief arbeidsintensieve diensten (verhogen naar 21%)

Deze maatregel beoogt dat voor bepaalde arbeidsintensieve diensten zoals voor reparatie van fietsen/schoenen/kleding, voor schilderen/stuken/isoleren/schoonmaken van woningen en voor kappersdiensten het algemene btw-tarief van 21% gaat gelden in plaats van het verlaagde btw-tarief van 9%.

Afschaffing zou leiden tot een structurele opbrengst van 1.109 miljoen euro vanaf 2025 wanneer arbeidsintensieve diensten per 1 januari 2025 zouden worden belast naar het algemene btw-tarief van 21%. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd btw-tarief arbeidsintensieve diensten (verhogen naar 21%)	0	1109	1109	1109	1109	1109	2025

6.5 Afschaffen verlaagd btw-tarief personenvervoer (verhogen naar 21%)

Deze maatregel beoogt dat voor personenvervoer, waaronder openbaar vervoer (trein/bus/tram/metro) en taxivervoer het algemene btw-tarief van 21% gaat gelden in plaats van het verlaagde btw-tarief van 9%.

Afschaffing zou leiden tot een structurele opbrengst van 697 miljoen euro vanaf 2025 wanneer personenvervoer per 1 januari 2025 zouden worden belast naar het algemene btw-tarief van 21%. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd btw-tarief personenvervoer (verhogen naar 21%)	0	697	697	697	697	697	2025

6.6 Afschaffen verlaagd btw-tarief logiesverstrekking (verhogen naar 21%)

Deze maatregel beoogt dat voor logiesverstrekking, waaronder overnachtingen in hotels en op campings het algemene btw-tarief van 21% gaat gelden in plaats van het verlaagde btw-tarief van 9%.

Afschaffing zou leiden tot een structurele opbrengst van 1.429 miljoen euro vanaf 2025 wanneer logiesverstrekking per 1 januari 2025 zouden worden belast naar het algemene btw-tarief van 21%. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd btw-tarief logiesverstrekking (verhogen naar 21%)	0	1429	1429	1429	1429	1429	2025

6.7 Verhogen verlaagde btw-tarief naar 12%

Met deze maatregel wordt beoogd het verlaagde btw-tarief te verhogen van 9% naar 12%. Het verhogen van het verlaagde btw-tarief naar 12% zal leiden tot een structurele opbrengst van 4.000 miljoen euro per jaar vanaf 2025. Het verlaagde btw-tarief is dit jaar geëvalueerd.

	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhogen verlaagde btw-tarief naar 12%	0	4000	4000	4000	4000	4000	2025

7.0 Woningmarkt

7.1 Afbouwen hypotheekrenteaf trek (HRA) via aftopping aftrekbare schuld

De maatregel houdt in dat de aftrekbare schuld voor de hypotheekrenteaf trek stapsgewijs wordt afgetopt op 700.000 euro in 2024, 600.000 euro in 2025 en 400.000 euro structureel. Dit betekent dat de hypotheekrente over het deel van de schuld dat boven dit bedrag uitkomt niet meer kan worden afgetrokken.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afbouwen hypotheekrenteaf trek (HRA) via aftopping aftrekbare schuld						598	2048

7.2 Afbouwen hypotheekrente via grondslagversmalling

De maatregel houdt in dat de hypotheekrenteaf trek vanaf 2024 wordt afgebouwd via grondslagversmalling. Dit betekent dat het deel van de rentebetalingen dat aftrekbaar is van het inkomen elk jaar met 10% wordt verlaagd, totdat er in 2033 geen aftrek meer mogelijk is. Het aftrektarief blijft wel op 36,93%, het niveau dat in 2023 wordt bereikt.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. In
Afbouwen hypotheekrente via grondslagversmalling						6085	2033

7.3 Afbouwen hypotheekrenteaf trek (HRA) via tarief

De maatregel houdt in dat het tarief waartegen de hypotheekrente afgetrokken mag worden, geleidelijk wordt afgebouwd tot 0%. Het tarief in 2023 is 36,93% en wordt stapsgewijs afgebouwd met 34% in 2024 en 31% in 2025 tot een structureel tarief van 0% in 2048.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afbouwen hypotheekrenteaf trek (HRA) via tarief						6085	2048

7.4 Afschaffen geen of een kleine eigenwoningschuld (Wet Hillen)

De Wet Hillen wordt vanaf 2019 met kleine stapjes van 3,33% per jaar in 30 jaar afgebouwd. Dit betekent dat huizenbezitters die hun hypotheek (bijna) volledig hebben afgelost, geen belastingvoordeel meer krijgen voor hun woning. Met deze maatregel wordt wet Hillen per 2025 afgeschaft, dit leidt tot een budgettaire opbrengst tot en met 2048. De structurele opbrengst is 0 euro omdat wet Hillen al afgeschaft wordt.

Naast deze structuuraanpassing vorm (volledig afschaffen) zou de maatregel ook als parameterwijziging vormgegeven kunnen worden. Op die manier wordt de Wet Hillen vanaf 2025 sneller afgebouwd naar 0,01%.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen geen of een kleine eigenwoningschuld (Wet Hillen)	0	639	0	0	0	0	2048

7.5 Differentiëren EWF: extra tarief voor woningen met een WOZ-waarde > gemiddelde WOZ < Villagrens

De maatregel houdt in dat het eigenwoningforfait wordt gedifferentieerd naar de WOZ-waarde van de woning. Dit betekent dat er een extra tarief geldt voor woningen met een WOZ-waarde die hoger is dan het gemiddelde maar lager dan de villagrens. Het tarief voor de tweede schijf is op 1,35% gezet structureel en wordt geleidelijk ingevoerd. Het tarief is 0,5% in 2024 en 0,7% in 2025.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Differentiëren EWF: extra tarief voor woningen met een WOZ-waarde > gemiddelde WOZ < Villagrens						7321	2048

7.6 Verhogen eigenwoningforfait (EWF) naar 2,75%

De maatregel houdt in dat het eigenwoningforfait geleidelijk wordt verhoogd naar 2,75% van de WOZ-waarde van de woning. Door het eigenwoningforfait te verhogen, wordt het belastbare inkomen hoger en daalt het voordeel van de hypotheekrente aftrek.

Voor de raming van deze maatregel is gebruik gemaakt van het microsimulatiemodel 'Mimosi'. Op dit moment is het voor deze maatregel alleen mogelijk om betrouwbaar de beleidsmatige aanpassing te modelleren voor de jaren t/m 2025 en structureel. Daarom ontbreken voor deze maatregel de budgettaire effecten voor 2026 – 2028.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhogen eigenwoningforfait (EWF) naar 2,75%		2305				21422	2048

7.7 Aanpassen regeling tijdelijke verhuur eigen woning

De maatregel houdt in dat de tijdelijke verhuurders van hun eigen woning minder kosten kunnen aftrekken van de huurinkomsten en meer huurinkomsten moeten opgeven als belastbaar inkomen. Dit betekent dat huizenbezitters die hun eigen woning (of een deel daarvan) tijdelijk verhuren, bijvoorbeeld tijdens hun vakantie of omdat de woning te koop staat, minder of geen belastingvoordeel meer krijgen voor hun eigen woning.

8.0 Overig

8.1 Afschaffen verlaagd tarief accijns kleine brouwers

In de Wet op de accijns is voor bier geproduceerd door kleine bierbrouwerijen (productie tot 200.000 hl bier per kalenderjaar) een verlaagd accijnstarief van toepassing. Met deze maatregel wordt de mogelijkheid om het verlaagde tarief toe te passen afgeschaft. Dit verlaagde tarief is in meerdere evaluaties beoordeeld als ondoeltreffend en ondoelmatig.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen verlaagd tarief accijns kleine brouwers	0	2	2	2	2	2	2025

8.2 Afschaffen vrijstelling WOM overdrachtsbelasting (OVB)

Deze maatregel schaft de WOM-vrijstelling af waardoor voor deze projecten het tarief van 10,4% OVB geldt. Een zogenoemde Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) heeft als doel projecten te ondersteunen waarin meerdere partijen, meestal gemeenten, woningcorporaties en andere marktpartijen, samenwerken om bijvoorbeeld woonwijken te (her)ontwikkelen. Voor de overdrachtsbelasting geldt een vrijstelling voor verkrijgingen van onroerende zaken (zoals woningen) door een WOM.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen vrijstelling WOM OVB	-	-	-	-	-	-	-

8.3 Afschaffen aftrek specifieke zorgkosten

Met deze maatregel wordt de fiscale aftrek specifieke zorgkosten afgeschaft. Circa 850.000 huishoudens maken jaarlijks gebruik van de fiscale aftrek specifieke zorgkosten. Met het afschaffen van de fiscale aftrek zal ook de tegemoetkoming specifieke zorgkosten (TSZ-regeling) waarvan 229.000 belastingplichtigen gebruik maken, komen te vervallen. Het budgettaire belang van de TSZ-regeling is circa € 70 mln.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen aftrek specifieke zorgkosten						283	

8.4 Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding met 1 cent per kilometer

De maximale onbelaste reiskostenvergoeding die een werkgever aan werknemers mag vergoeden voor zakelijk gemaakte reiskosten (zowel voor woon-werkverkeer als dienstreizen) bedraagt in 2024 € 0,22 per kilometer, of de werkelijke kosten voor openbaar vervoer als deze hoger zijn. De maatregel betreft het verhogen van dit bedrag met € 0,01 naar € 0,23 per kilometer. Ook de aftrekmogelijkheid voor ondernemers wordt verhoogd naar € 0,23 per kilometer.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding met 1 cent	0	-109	-109	-109	-109	-109	2025

8.5 Verhogen kansspelbelasting met 1%

De kansspelbelasting kent een uniform tarief van 29,5%. Een verhoging met 1-procentpunt levert € 27 miljoen op. Bij een forse verhoging van het tarief kan het aantrekkelijker worden voor spelers om deel te nemen aan illegaal aanbod.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Verhogen kansspelbelasting naar 30,5%	0	27	27	27	27	27	2025

8.6 Vrijstelling voor verzekeringen van luchtvaartuigen

Van assurantiebelasting zijn vrijgesteld de verzekeringen van in Nederland geregistreerde luchtvaartuigen welke hoofdzakelijk als openbaar vervoermiddel in het internationale verkeer zullen worden gebruikt. Deze vrijstelling heeft als doel het voorkomen van verstoringen van internationale concurrentieverhoudingen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Vrijstelling voor verzekeringen van luchtvaartuigen	0	3	3	3	3	3	202

8.7 Afschaffen uitzondering zuivel- en sojadranken in verbruiksbelasting

Met deze maatregel wordt de uitzondering voor zuivel- en sojadranken in de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken afgeschaft. Het gevolg is dat deze dranken zijn belast met verbruiksbelasting (het tarief per 1 januari 2024 is € 26,13 per hectoliter).

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Afschaffen uitzondering zuivel- en sojadranken in verbruiksbelasting	0	290	290	290	290	290	2025

8.8 Verhogen accijns op alcoholhoudende dranken met 10%

Met deze maatregel wordt de accijns op alcohol(houdende producten) met 10% verhoogd. Het gaat hierbij om alle soorten accijnsgoederen waarover alcoholaccijns wordt geheven: bier, wijn, tussenproducten (zoals sherry en port), sterke/gedistilleerde dranken en mixdranken. Zie de sleuteltabel voor de budgettaire raming van de maatregel.

8.9 Verhogen accijns op tabak met 10%

Met deze maatregel wordt de accijns op tabak(sproducten) verhoogd met 10%. Om substitutie tussen de verschillende soorten tabak te voorkomen worden alle tarieven in absolute zin gelijk verhoogd. Zie de sleuteltabel voor de budgettaire raming van de maatregel.

8.10 Gebruikelijk loon vaststellen per sector

Op dit moment is er binnen de gebruikelijk-loonregeling sprake van diverse bewijsregels welke als ondergrens voor het te hanteren gebruikelijke loon fungeren. Een van de bewijsregels sluit aan bij 'de meest vergelijkbare dienstbetrekking'. Het voorstel is om met behulp van CBS-data per functie een binnen een sector (SBI-code) gebruikelijk loon in te schatten ter invulling van 'de meest vergelijkbare dienstbetrekking'. Hierdoor ontstaat minder discussie over de hoogte van het gebruikelijk loon en wordt dit beter kenbaar voor betrokkenen.

8.11 Waarderingsvoorschrift kansspelbelasting: prijzen in natura

Deze maatregel betreft het invoeren van een waarderingsvoorschrift voor prijzen in natura. Dit kan door in de Wet op de kansspelbelasting met een waarderingsvoorschrift aan te sluiten bij het voorschrift voor loon in natura in de Wet op de loonbelasting 1964. Het uniformeren van het begrippenkader brengt duidelijkheid voor zowel belastingplichtigen als de Belastingdienst over de verschuldigde kansspelbelasting. Dit voorkomt zowel vragen aan de Belastingdienst als interne discussies binnen de Belastingdienst zelf. Bovendien wordt door een meer eenduidige definitie het toezicht eenvoudiger.

8.12 Invoeren aandelenhoudersregister

Met deze maatregel wordt een aandelenhoudersregister ingevoerd. waarin alle vennootschappen jaarlijks per aandeel aangeven wie de houder is van het aandeel, de verkrijgingsprijs, de economische waarde van het aandeel en welke transacties hebben plaatsgevonden.

8. 13 Intensiveren budget energie-investeringsaftrek (EIA)

De EIA is een fiscale aftrekregeling, die financieel voordeel biedt aan ondernemers die investeren in energiebesparende en CO2-besparende bedrijfsmiddelen. De middelen die hiervoor in aanmerking komen staan op de Energielijst, die ieder jaar wordt geactualiseerd. De regeling is gebudgetteerd. In 2023 is er 199 mln. beschikbaar. Dit bedrag loopt in het basispad op naar 299 mln. in 2025. Door de energietransitie is er een toenemende vraag naar de EIA. Met deze maatregel wordt voorgesteld om het budget van de EIA vanaf 2025 structureel met 100 mln. te verhogen.

In prijzen 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Struc.	Struc. in
Intensiveren budget energie-investeringsaftrek (EIA)	0	100	100	100	100	100	2025

8.14 Afschaffen willekeurige afschrijving zeeschepen

Op dit moment is het mogelijk voor een rederij om jaarlijks maximaal 20% af te schrijven op zeeschepen op de aanschaffings- of voorbrengingskosten. Met deze maatregel wordt deze mogelijkheid afgeschaft.

9.0 Fundamentele herzieningen

9.1 Toekomst toeslagenstelsel

Toeslagen zijn belangrijk voor veel huishoudens. Circa 6 miljoen huishoudens ontvangen toeslagen voor in totaal ongeveer € 19 miljard per jaar (inclusief kinderopvangtoeslag). Het vervangen van de toeslagen door een voor de burger eenvoudiger alternatief – met minder terugvorderingen en minder niet-gebruik – is complex. In het traject ‘Toekomst Toeslagen’ worden momenteel verschillende generieke en woon/zorg/kind-domeinspecifieke alternatieven uitgewerkt voor de bestaande toeslagen.

Afschaffen toeslagen en terugsluizen via bestaande fiscale instrumenten

Een generieke terugsluis via onder meer het bestaande fiscale instrumentarium is eerder door middel van twee varianten in beeld gebracht in de Eindrapportage Alternatieven voor het Toeslagenstelsel (2020). Er zijn dan geen acties meer nodig van burgers, de compensatie loopt via regelingen waar zij nu ook al mee te maken hebben.

Er zijn geen terugvorderingen of nabetalingen meer. In beide varianten treden echter zeer forse negatieve inkomenseffecten op, andere effecten zijn nog niet uitgewerkt. (1) De vrijgekomen middelen worden ingezet voor een verhoging van de algemene heffingskorting (AHK). Door de verhoging van de algemene heffingskorting stijgt het netto minimumloon en daarmee ook de daaraan gekoppelde netto bijstand en AOW.

Deze optie is een schuif van huishoudens met maximale toeslagen naar huishoudens met lage of zonder toeslagen. Of (2) de vrijgekomen middelen worden ingezet om de arbeidskorting te verhogen. Van deze variant profiteren werkenden, en mensen met hogere inkomens. Uitkeringsgerechtigden en werkenden met een laag inkomen ervaren een sterk inkomensverlies.

9.2 Uitkeerbare heffingskortingen

In de tussenrapportage Toekomst Toeslagen (30 juni 2023) is uitgebreid ingegaan op de verschillen tussen gewone uitkeringen/toeslagen en eventueel nieuw te introduceren uitkeerbare heffingskortingen. Uitkeerbare heffingskortingen zijn uitkeringen die via het belastingstelsel worden verstrekt. Net als andere uitkeringsvormen kan een uitkeerbare heffingskorting op allerlei verschillende manieren worden vormgegeven, zowel inkomensafhankelijk als -afhankelijk.

Met name bij een inkomensafhankelijke vorm kan de problematiek vergelijkbaar zijn met die van het toeslagenstelsel. Om een uitkeerbare heffingskorting te ontvangen zal vaker een belastingaangifte en/of een aanvraag van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting nodig zijn. Dat vergt het een en ander van de burger. In de huidige situatie hebben circa 2½ miljoen volwassenen niet te maken met de inkomstenbelasting en ontvangt een kleine minderheid een voorlopige aanslag. Voor de Belastingdienst zouden uitkeerbare heffingskortingen een grote nieuwe taak betekenen.

9.3 Introductie vastgoedbelasting

Het gaat om de introductie van een vastgoedbelasting die als grondslag de WOZ-waarde van de onroerende zaak heeft en geldt voor eigenaren van zowel woningen als niet-woningen. De vastgoedbelasting kan worden vormgegeven als 1) een nieuw belastingmiddel op Rijksniveau of 2) als een toeslag op de gemeentelijke onroerendezaakbelasting (OZB).

Ad 1) Bij de vormgeving als een nieuw belastingmiddel ligt het in de rede om een zo'n breed mogelijke grondslag te hanteren. Daarbij dient gekeken te worden naar de doeltreffend- en doelmatigheid van de bestaande wettelijke vrijstellingen in de OZB.⁹⁶ Naast alle woningen, betreft dit onder andere bedrijfspanden en vastgoed van non-profit en (semi)publieke instellingen (w.o. onderwijs, zorg en woningbouworganisaties).

Het introduceren van een nieuw belastingmiddel betekent een structuurwijziging met aanzienlijke extra uitvoeringskosten. Verbreding van de grondslag betekent tevens dat meer objecten een WOZ-waardering moeten krijgen. Dit leidt waarschijnlijk tot meer bezwaarprocedures tegen WOZ-beschikkingen en daarmee hogere uitvoeringskosten.

Ad 2) Als de vastgoedbelasting wordt vormgegeven als toeslag op de gemeentelijke OZB dan dient te worden aangesloten bij de bestaande wettelijke vrijstellingen in de OZB. Gemeentelijke autonomie op het gebied van facultaire vrijstellingen en kwijtscheldingsregimes kan evenwel leiden tot uitvoeringsverschillen tussen gemeenten. Tevens dient bezien te worden hoe deze variant zich verhoudt tot de ontwikkeling van de vormgeving en de omvang van het gemeentelijk belastingdomein.

Deze variant betekent een extra administratieve last voor gemeenten die de toeslag op de bestaande OZB voor het Rijk moeten innen en overmaken dan wel verrekenen. Verwacht mag worden dat de belasting (deels) zal worden verdisconteerd in de vastgoedprijzen, waardoor deze zullen dalen. Verder kan een vastgoedbelasting tot liquiditeitsproblemen leiden bij de belastingplichtige. Ten slotte kan er sprake zijn van een vertrek van bedrijven (m.n. uit de grensregio's) naar ons omringende landen.

De maatregel is opgenomen als fiche 55 in de fichebundel van het IBO Vermogensverdeling, De ratio voor deze maatregel ligt in het feit dat zowel nationaal als internationaal er een sterke concentratie is van vermogen in de vorm van onroerend goed. Huizenbezitters en andere vastgoedbezitters en met name huishoudens aan de top van de vermogensverdeling hebben in grotere mate geprofiteerd van de historisch hoge waarderingen van onroerend goed.

De sterke concentratie van vermogen in onroerend goed kan een rem zetten op de groei van de economie als daarmee productieve investeringen in de reële economie worden verdrukt. Door middel van onderstaande belastingen op onroerend goed kan een eerste stap worden gezet in het corrigeren van de overwinsten op onroerend goed.

9.4 Brede vermogensbelasting over vermogen box 1, 2 en 3

De maatregel het invoeren van een afzonderlijke, brede vermogensbelasting, die naast de bestaande inkomstenbelasting over inkomen over vermogen wordt ingevoerd. Het gaat bij een brede vermogensbelasting in principe om alle vormen van vermogen waarvan nu het belaste (al dan niet forfaitaire) inkomen uit dat vermogen wordt belast: box 3 vermogen, de eigen woning, het ondernemingsvermogen van IB-ondernemers, het aanmerkelijk belang van ab-houders. Voor de vermogensbelasting geldt een ruime vrijstelling, bijvoorbeeld een bedrag van € 1 miljoen. Daarboven geldt een gematigd tarief (ordegrootte 1% of 2%)

Voor de jaarlijkse waardebepaling (waarde economisch verkeer) van alle vermogens moeten alle vermogensbestanddelen toegerekend kunnen worden aan een natuurlijk persoon en op de peildatum worden gewaardeerd. Dit zal voor sommigen soorten vermogens bijzonder lastig zijn. Er moet ook een keuze worden gemaakt of de oudedagsvoorzieningen in de 2^e en 3^e pijler van het pensioenstelsel tot de grondslag van de brede vermogensbelasting moet gaan behoren.

Voor een vermogensbelasting zijn ten minste vier elementen van belang: de grondslag, de waardering van de vermogensbestanddelen, een toerekening van de vermogensbestanddelen aan individuele belastingbetalers en de juridische houdbaarheid van de vermogensbelasting, met name Europeesrechtelijk.

Deze maatregel is als beleidsoptie (fiche 44) opgenomen in het IBO Vermogensverdeling. In het fiche zijn de oudedagsvoorzieningen buiten de grondslag gehouden omdat hier sprake is van aanspraken dan wel rechten en er geen sprake is van vrij opneembaar of vrij uitkeerbaar vermogen. Verder is een deugdelijke individuele toerekening van de waarde van aanspraken of rechten als grondslag voor een vermogensbelasting niet mogelijk. Er dienen veel aannames te worden gemaakt voor het waarderen en individueel toerekenen van aanspraken en rechten.

De ratio achter een vermogensbelasting naast het belasten van inkomen uit vermogen is dat zolang het (inkomen uit) vermogen in box 1, box 2 en box 3 verschillend worden belast er altijd arbitragemogelijkheden bestaan en hierdoor belasting wordt ontweken. Bovendien geldt dat zolang inkomen uit vermogen lager wordt belast dan arbeid, met name de rijkste huishoudens hiervan blijven profiteren omdat zij gemiddeld gezien een groter aandeel inkomen uit vermogen hebben.

Een brede vermogensbelasting corrigeert de arbitragemogelijkheden en onevenwichtigheden in de inkomstenbelasting. Wel kan dit mogelijk de prikkel voor vermogende huishoudens vergroten om hun domicilie naar het buitenland verplaatsen. Bij een laag tarief zal dit waarschijnlijk meevallen.

9.5 Het belasten van de waardeontwikkeling eigen woning

Deze maatregel betreft de introductie van het belasten van het verschil tussen de aan- en verkoopprijs van de eigen woning (gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling als gevolg van woningverbeteringen) bij verkoop van de woning. Dit kan in de bestaande inkomstenbelasting worden ingevoerd (box 1 of een nieuwe box) of als nieuwe belasting. In geval van een waardedaling wordt een negatieve belasting uitbetaald. Bij de tariefstelling wordt beoogd een vergelijkbare belastingverplichting te realiseren met een box 3-belasting op basis van vermogensaanwas.

Er geldt daarbij een opslag op de waardeontwikkeling die toeneemt met verblijfsduur in de huidige woning. Een belasting bij verkoop van de winst kan een ontmoedigende prikkel geven om te verhuizen. Deze opslag moet deze ontmoedigende werking beperken. Deze maatregel is als beleids optie (fiche 13) opgenomen in het IBO Vermogensverdeling bij de beleidsaanbeveling "Aanpakken van fiscale onevenwichtigheden". Met onderhavige belasting wordt de eigen woning gelijkjer belast met (de winst uit) andere vermogenssoorten.

9.6 Verruiming gemeentelijke belastinggebied

Nederlandse gemeenten zijn financieel sterk afhankelijk van het Rijk. Hierdoor is de financiële autonomie van gemeenten beperkt. Het rapport 'herziening gemeentelijk belastinggebied' (onderdeel van het rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel') beschrijft dat dit kan worden verbeterd door een belastingschuif van 4 tot 6 miljard euro van het Rijk naar gemeenten (belastingverlaging aan Rijkszijde en een naventante verhoging van de gemeentelijke belastingen).

Deze 'schuif' kan ook als ombuiging worden vormgegeven door de belastinginkomsten aan Rijkszijde niet te verlagen. In dit geval wordt het belastinggebied met 6 miljard euro verruimd en het gemeentefonds met hetzelfde bedrag verlaagd. Voor de burger betekent dit een lastenverzwaring.

Verhoging van de opbrengsten van het gemeentelijk belastinggebied kan door middel van het introduceren van nieuwe belastingen en/of het verhogen van bestaande belastingen. Hierbij kan worden gedacht aan herinvoering van OZB-gebruikersdeel, een ingezetenbelasting, introductie van een planbatenheffing en modernisering van bestaande belastingen zoals de toeristenbelasting of herziening van de huidige vrijstellingen in de OZB.

Een verhoging van de opbrengsten door middel van een verruiming van het belastinggebied vraagt om een wetswijziging. De looptijd van het wetgevingstraject in combinatie met de implementatie van de nieuwe belastingsoort(en) bij gemeenten is naar verwachting 3 jaar.

9.7 Inwonerschapsfictie voor inkomstenbelasting na emigratie (exit-heffing)

Het doel van deze maatregel is om emigratie om belastingredenen tegen te gaan. Nederland zou emigranten die vertrekken naar een laagbelastende jurisdictie(s) (LBJ) of een land met een gunstige belastingregeling voor expats voor een aantal jaar na emigratie kunnen belasten volgens de Nederlandse inkomstenbelasting. Dit kan bijvoorbeeld door een fictie in te voeren waardoor inwoners van Nederland na emigratie nog een X aantal jaar worden geacht inwoner te blijven.

Deze maatregel zorgt ervoor dat inkomsten die na emigratie worden genoten nog een X aantal jaar in Nederland worden belast. Deze maatregel kan ertoe leiden dat personen minder geneigd zijn om voor belastingredenen te emigreren. Bijeffect kan zijn dat personen ook minder geneigd zijn om in Nederland te komen wonen. De maatregel geldt alleen bij emigratie en is dus geen voorstel om voor belastingheffing aan te sluiten bij nationaliteit.

De maatregel is breed en raakt bijvoorbeeld ook mensen die om niet-belastingredenen in een ander land gaan wonen (bijvoorbeeld vanwege hun baan) of die vanuit Nederland terugkeren naar hun geboorteland. De maatregel zal enkel werken t.a.v. landen waarmee geen belastingverdrag is afgesloten die een dergelijke belastingheffing in de weg staat.